

PhD existence

esko-slovenská psychologická konference
(nejen) o doktorandech a pro doktorandy

04.–05. 4. 2011 Olomouc

ISBN: 978-80-244-2734-8

Organizáto i a partne i konference

Organizáto i konference

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Partne i konference

Centrum adiktologie Psychiatrická klinika 1. lékařská fakulta a VFN, UK v Praze
Fakulta sociálních studií, Masarykovy Univerzity Brno
česká asociace studentů psychologie – ASP, o. s.
českomoravská psychologická společnost
Nakladatelství Portál

Donáto i konference

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Evropský sociální fond v ČR

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

P edseda programového výboru:

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

Programový výbor:

PhDr. Klára Bendová

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

Mgr. Aleš Neusar

P edseda organiza ního výboru:

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Organiza ní výbor:

Ing. Radek Aigel

Martina Bacúrová

PhDr. Klára Bendová

PhDr. Simona Cakirpaloglu, Ph.D.

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Lukáš Franc

Mgr. Jan Haase

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

PhDr. So a Lemrová, Ph.D.

PhDr. Eva Maierová

Mgr. Aleš Neusar

Mgr. Veronika O enášková

doc. PhDr. Vladimír ehan

PhDr. Matúš Šucha, Ph.D.

Mgr. Jaroslav Vacek

Lucie Vavrysová

Markéta Ve erková

Karolína Veldová

Lukáš Vonostranský

Ond ej Zíma

MÍSTO KONÁNÍ

REGIONÁLNÍ CENTRUM OLOMOUC, JEREMENKOVA 40 B, OLOMOUC

Společnost Regionální centrum Olomouc s. r. o. (RCO) byla založena v roce 1991 jako soukromá česká společnost. Multifunkční výškový objekt je dvacetipodlažní moderní administrativně-obchodní budova, otevřená v roce 2003. Reprezentativní prostory v tomto architektonicky jedinečném objektu s parametry 21. století mají užítkovou plochu 19.500 m². Budova patří k nejvýraznějším orientačním bodům v Olomouci a s výškou 71 m a vrcholem stožáru v 300 m n. m. patří k nejvyšším stavbám na střední Moravě. Najdete zde například:

- kongresové centrum o rozloze 2 100 m² (sály a salóňky k pronájmu)
- kanceláře Krajského úřadu Olomouckého kraje
- kanceláře Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, Krajské hospodářské komory s Czechpointem
- fitness centrum Help to be fit se soláriem a masáží
- 2 restaurace a kavárny (restaurace v 18. patře má nejkrásnější vyhlídku v Olomouci)
- kvintá stůl

MAPA KONÁNÍ KONFERENCE

SÁLY

Atrium	přízemí
Andromeda	1. patro
Centaurus	1. patro
Orion	1. patro
Perseus	1. patro

DOPRAVA NA MÍSTO KONFERENCE

Budova Regionálního centra Olomouc se nachází hned naproti hlavnímu vlakovému nádraží. Z autobusového nádraží jede tramvajová linka 4., výstupní stanice Hl. nádraží.

Placená parkoviště naleznete hned u budovy RCO, k dispozici jsou i podzemní parkoviště. Neplacená parkoviště jsou za budovou RCO v ulici Jungmannova a Smetanova.

Doprava k Jazz Tibet klubu

Od hlavního nádraží tramvajovou linkou 2, 4, 6, výstupní stanice Koruna.

VE ERNÍ PROGRAM PRO ÚČASTNÍKY KONFERENCE

První den konference, v pondělí 4. 4. 2011, probíhá od 18:30 společenský program.

V **Jazz Tibet klubu** vystoupí dramaterapeutický spolek s názvem Divadlo MY, po divadelním vystoupení bude ve večeru provázet DJ Tomino.

Tento dramatický kroužek sídlí v "Klí i" – Centru sociálních služeb Klíč Olomouc. Seskupení funguje již 9 let, přičemž po letech se v posledních letech ustálil na dvanácti klientech - hercích. Divadelní tým lidí, který v současné době vede kroužek, se věnuje teatroterapii, ale i prohlubování estetického dojmu z divadelních představení. Používá techniky volných improvizací, vstupování klientů – herců do rolí, práci s představeními, fiktivní rozhovory, imaginace, práci s osobními příběhy klientů – herců, ze kterých vznikla například nejnovější hra Realita snů.

Na večerním programu konference vystoupí s tímto divadlem hrami:

OSTROV

Přibližně o přátelství, lásce a poznání neznámého a přijetí odlišnosti. Skupina přátel jede na výlet na Ostrov na letní dovolenou. Na Ostrov poznávají nové věci a zažívají velké dobrodružství při setkání s podivnými obyvateli Ostrova. A jak to všechno dopadne...? Více již samotné představení. Hra vznikala na základě volných improvizací a imaginací. Byly použity i prvky arteterapie. Příprava hry trvala přibližně rok. Celá je podkreslená hudbou, která je důležitým prvkem v této hře, ale i v těch ostatních.

ŽIVOT

Nejnovější hra o životě a o tom, co asi po tom opouští má herci. O radosti o smutku v symbolech. Opět podkresleno poutavou hudbou, která Vás vtáhne do jiného světa. Taneční pohybové představení, ve kterém poprvé zpívá klientka – herečka Míša svým krásným hlasem.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

když jsme s týmem z projektu VZKAS připravovali koncept této konference, dlouho jsme debatovali, co by měla být její hlavní náplň, v čem by měla být užitečná. Samozřejmě díky ní vzniká zejména prostor pro prezentaci Vašeho badatelského snažení. Víme, že i když u Vás ještě nemá disertace obhájené, máte již k dispozici řadu dílčích výstupů nebo jste se během studia již stihli zapojit i do jiných výzkumných projektů, jejichž výstupy stojí za to sdílet s kolegy. Kromě toho nám ovšem velmi ležela na srdci i druhá tematická linie, a sice sdílení zkušeností s doktorským studiem jako takovým.

Studovat v doktorském programu bylo pro mnohé z nás vysněným cílem anebo velmi dobrou možností, jak využít svůj talent a zvýšit si svou odbornou kvalifikaci. Možná však také, přiznejme si to, šlo o využití konkrétní zajímavé nabídky v době, kdy jsme nevěděli, kam se v životě dále ubírat. Jaký je však ve skutečnosti život studenta PhD? Jak je doktorand v oboru psychologie připravován? Jak vypadají vzdělávací systémy v České a Slovenské republice? Napadají mě i další důležité otázky. Uvíme se učit? Uvíme se publikovat? Co očekáváme od systému a co se očekává od nás? Budeme rádi, když se Vám podaří i tento pohled do některých problémů a posterů zařadit. Není vždy snadné skloubit své studium s ostatními rolemi, například rodinnými. Též snaha o získání praxe nemusí vždy nutně jít ruku v ruce s akademickým působením.

Kromě seriózních problémů jsme též vyhlásili soutěž o vtipy a komiksy ze života doktorandů. Určitě se i tímto způsobem dočkáme té trochy objektivní pravdy o PhD existenci. Pokusme se ověřit tezi, že humor léčí i syndrom vyhoření i dokonce prokrastinaci. Své zkušenosti s tímto neduhem pak můžeme probrat v rámci společného večeře.

Vím, že přiležitost sejit se a sdílet svá výzkumná zjištění i zkušenosti s doktorským studiem plně využijeme a že tím přispějeme k psychologické generaci přátel. I když to slovo může mnohým znít jako z dob před revolucí, myslím, že dobře vystihuje podstatu toho, o čem nám šlo především. Před konferencí, ať se vydaří, a všem jejím účastníkům přivítám inspiraci. Jen pozor na teror takto vzniklých příležitostí a plánovaných společných projektů. Samozřejmě že to poslední, čeho bychom se touto akcí chtěli dopustit, je odvádění koho od práce na disertaci.

**Za programový výbor i organizační tým konference,
Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.**

PROGRAM KONFERENCE PHD EXISTENCE 04. 04. 2011

9:00–9:15

CENTAURUS

Slavnostní zahájení konference

Moderuje – Miroslav Charvát

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Vedoucí projektu “VZKAS”

Doc. PhDr. Jiří Lach, Ph.D., M.A.

Docent katedry Filozofické fakulty UP

Prof. RNDr. Miroslav Mašlá, CSc.

Rektor Univerzity Palackého

Doc. PhDr. Vladimír Čechan

Vedoucí Katedry psychologie FF UP

9:15–10:30

CENTAURUS

Úvodní ústní sdělení

Moderátor – Aleš Neusar

Doktorandi: studenti, nebo kolegové?

Smetáková, I.

Katedra Psychologie, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

Doktorandské štúdium psychológie na Slovensku: súčasný stav, perspektívy a možnosti

Špajdel, M.

Katedra psychológie, Filozofická fakulta, Trnavská univerzita

10:30–10:45

ATRIUM

Coffeebreak

10:45–11:45

CENTAURUS

Panelová diskuze

Moderátor – Aleš Neusar

11:45–13:00

OB D

13:00–14:30

CENTAURUS

Moderátor – Miroslav Charvát

PhD existence: kvalitativní analýza strukturovaných narativních výpovědí o zkušenostech s doktorským studiem psychologie

Charvát, M., Neusar, N., Dolejš, M.

Udělej si PhD na evropském projektu

Schöffelová, M., Franke, H.

Reflexe studentů kombinované formy doktorského studijního programu psychologie

Brabcová, D., Lovasová, V.

13:00–14:30

PERSEUS

Moderátor – Eva Maierová

Metoda piktogram

Neumková, Z., Stehlík, M.

Aktualizovaný Rosenzweig v PFT

Čáp, D.

Tělo a charakter - zpráva z výzkumné studie

Zimmel, F.

13:00–14:30

ORION

Moderátor – Veronika Odeňášková

Souvislosti odkladu školní docházky a rizika specifických poruch učení

Mikulajová, M., Schöffelová, M.

Sociálně kompetence dětí předškolního věku ve vzájemném výchovném stylu rodičů

Odeňášková, L., Václavíková, I., Poláčková, Z.

14:30–14:45 **ATRUM**
Coffeebreak

14:45–16:15 **CENTAURUS**
Moderátor – Aleš Neusar

**Představy studentů psychologie o PhD studiu - předložte své
sdělení z dotazníkového šetření**

Dolejš, M., Charvát, M., Neusar, N.

**PhD existence v České republice a na Slovensku:
dotazníkového šetření mezi doktorskými studenty psychologie**

Neusar, A., Charvát, M., Dolejš, M.

**Kvalita doktorského studia na celé Univerzitě Karlově
pohledem absolventů - opakovaná šetření**

Mareš, J., Ježek, J.

14:45–16:15 **ORION**
Moderátor – Radim Badošek

**Projektivní forma metody Kresba lidské postavy - mýty,
dojmy, pověry a fakta**

Badošek, R.

Vývoj kresby v předškolním věku

Šeflová, P.

Využití grafometrie v psychologické diagnostice

Kuřera, D., Havigerová, J., Haviger, J.

14:45–16:15 **PERSEUS**
Moderátor – Eva Maierová

**Psychologické aspekty výběru uchazeče o službu
v ozbrojených silách**

Pospíšil, R.

**Je rozdíl mezi tím, co bychom chtěli a naopak správné
v závažných situacích**

Vavřicová, M., Lovaš, L.

**Princípy dynamického testování inteligence: spätná väzba
a citlivosť na pomoc**

Maierová, E.

18:30 **SPOLEČENSKÝ VEČER**

PROGRAM KONFERENCE PHD EXISTENCE 05. 04. 2011

9:00–10:30

CENTAURUS

Moderuje – Miroslav Charvát

Masturbace a masturbací fantazie českých žen

Tichová, L., Weiss, P.

Sexualita uživatelů marihuany

Doležalová-Hrouzková, A., Weiss, P.

Perspektivy prožívání gravidity adolescentních matek

Skasková, P.

9:00–10:30

PERSEUS

Moderátor – Martin Dolejš

Dialogické jednání v osobnostní práci studentů učitelství

Nota, J.

**Osobnost učitele v souvislosti se strategiemi zvládnutí
závažných situací**

Krninský, L.

Psychologické souvislosti hlasu a osobnostního rozvoje

Nohavová, A., Mazehová, Y.

9:00–10:30

ORION

Workshop (max. 25 účastníků)

Terapie tmou - zážitky a zkušenosti z 50-ti denního pobytu

Urbiš, A., Malá, M., Kupka, M.

Posterová sekce I.

Povinností autor je ústní prezentace posterů z tohoto bloku

Copingové strategie u chronické bolesti: Tvorba dotazníku DCB 3

Brožek, T.

Ťažkosti pri voľbe povolania

Bruncková, M., Štefan, V.

Možnosti a úskalí ve výběru povolání v digitálním světě

Çakirpaloglu, P., Šmahaj, J.

Stratégie zvládania stresu v pomáhajúcich profesiách

Dörnhöferová, R.

Vývin morálneho usudzovania

Hubinská, L.

Vybrané psychologické aspekty online spotrebiteľského správania

Kováčková, K.

Mediovaná udeňbná skúsenosť u detí zo sociálne znevýhodneného prostredia

Laputková, Z.

Preventure - osobné zkušenosti a ověření efektivity metodiky v praxi

Maierová, E., Dolejš, M., Charvát, M., Endrödiiová, L., Miovský, M., Štastná, L.

Vplyv spätnej väzby na výkon v oblasti pracovnej pamäti

Mosková, D.

Aspekty životní spokojenosti singles a jejich ověření na školách

Onášková, V.

Psychická péče u dospívajících

Pařízková, O. Kucharská, A.

Kyberšikanas jako společenský problém

Šmahaj, J., Çakirpaloglu, P.

Diagnostika sociálních zručností alebo sociálnej inteligencie?

Vaňová, M.

Sebakontrola a agresívne správanie palestínskych adolescentov pochádzajúcich z rodín s uväzneným členom

Zaool, L., Lovas, L.

V této době bude probíhat hodnocení prezentovaných posterů v rámci soutěže.

9:00–10:30

ATRIUM

Posterová sekce I.

Povinností autor je ústní prezentace posterů z tohoto bloku

Tvorba a ověření nástroj pro zjištění úrovně sociálních dovedností

Zowadová, I., Nakládalová, P.

V této době bude probíhat hodnocení prezentovaných posterů v rámci soutěže.

10:30–10:45

ATRIUM

Coffeebreak

10:45–12:15

CENTAURUS

Moderátor – Marek Malý

Zvládací strategie u hraničních pacientů

Rucká, S.

Integrativní a eklektické přístupy v psychoterapii

Kiczková, B.

Restricted environmental stimulation therapy - Moc tmy

Malý, M., Kupka, M.

10:45–12:15

PERSEUS

Moderátor – Jan Šmahaj

Kyberšikana a psycho-sociální rozměr

Šmahaj, J., Cakirpaloglu, P., Ořenášková, V., Cakirpaloglu, S.

Životný príbeh ako spôsob zobrazenia profesie školského psychológa

Vaňová, M.

Jak se žije školním psychologem na Moravě

Kavenská, V., Čechan, V., Smékalová, E., Šmahaj, J.

Workshop (max. 25 účastníků)

Využití virtuálního prostředí pro výuku

Bendová, K., Koníková, Š., Kubátová J.

Posterová sekce II.

Povinností autor je ústní prezentace posterů během tohoto bloku.

Kvalita života a emocionálne prežívanie u onkologických pacientok

Barinková, K., Mesárošová, M.

Vplyv priestorového usporiadania školskej triedy na verbálnu komunikáciu žiaka s učiteľom

Belovičová, S.

Prínos naturalistického prístupu a RPD modelu do oblasti rozhodovania

Kamhalová, I.

Súvis piatich osobnostných faktorov s Hollandovými RIASEC typmi

Kolátorová, P.

Napätie/pokoj a reakcie na stres ako kľúčové oblasti dotazníka GPOP

Kráľovičová, A.

Kvalita života adolescentov s onkologickým ochorením v podmienkach SR

Lekárová, L.

Dynamické testovanie profesijných záujmov: konštrukcia nástroja

Martončík, M.

Srovnání českých a romských dětí v oblasti řešení progresivních matric

Páchová, A., Rendl, M.

Psychologie na cestě k Marsu

Poláková Šolcová, I., Šolcová, I., Stuchlíková, I., Mazehová, Y., Šerý, M., Vinokhodová, A.

V této době bude probíhat hodnocení prezentovaných posterů v rámci soutěže.

10:45–12:15

ATRUM

Posterová sekce II.

Povinností autor je ústní prezentace posterů během tohoto bloku.

Jsou Slováci temperamentnější nebo se prostě jen „umí projevit“ ?

Poláková Šolcová, I., Tavel, P.

Psychofyzilogické koreláty vo využití v automobilovom priemysle

Soláriková, P., Brezina, I.

Interakce uitel-žák v proměnách primárního vzdělávání

Stolinská, D.

Intuitívne usudzovanie z perspektívy neurofyziológie mozgu

Túnyiová, M., Sarmány-Schuller, I.

V této době bude probíhat hodnocení prezentovaných posterů v rámci soutěže.

12:15–13:30

OBED

13:30–15:00

CENTAURUS

Moderátor – Veronika Kavenská

Alexithymie a strategie zvládání stresu u lidí závislých na alkoholu

Procházka, R.

Závislost od nealkoholových psychoaktivních látek a vybrané osobnostné premenné

Babincová, D.

Může pražská medicína (vy)léčit drogovou závislost?

Kavenská, V.

13:30–15:00

PERSEUS

Moderátor – Klára Bendová

Projevy lhaní v české republice a jejich komparace se zahraničními výzkumy

Mynaříková, L.

Psychologické aspekty svedomia v sociálnom kontexte

Blaho, R., Bratská, M.

Osobnostní charakteristiky a sociální mobilita

Bariekhahyová, T., Šafr, J.

13:30–15:00

ORION

Moderátor – Veronika Oenášková

Asymetrie ve vztahu lékaře a pacienta

Francová, V.

Psychologické aspekty v reintegraci mladých bezdomovců

Marek, J., Csémy, L., Vágnerová, M.

Medzigeneračné rozdiely v motivačnej štruktúre manažérov

Fero, M.

15:00–15:30

CENTAURUS

Slavnostní ukončení konference a vyhlášení výsledků soutěží

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

PhDr. Soňa Lemrová, Ph.D.

Mgr. Aleš Neusar

Doc. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.

Anotace (azeno abecedn)

ústních sd lení

Aktualizovaný Rosenzweig v PFT

Mgr. David áp

Katedra psychologie, FF UK v Praze

Rosenzweig v obrázkový frustra ní test (PFT) pro dosp lé nem l nikdy vytvo eny normy na eské populaci. Od doby, kdy vznikl, jeho grafický podn tový materiál velmi zestárl a stal se tém nepoužitelným. Nyní je p edkládána nová verze PFT (C-W), která spl uje nároky na emocionální neutralitu jednotlivých postav v podn tovém materiálu a vizuáln odpovídá po átku 21. století. Validita a reliabilita nové verze byla zkoumána na vzorku 30 student ve v ku 14 – 16 let. Validita ve smyslu srovnání p vodní a aktualizované verze dosahovala hodnot 0.15 – 0.77 pro jednotlivé kategorie. Reliabilita byla zkoumána formou test – retest korelací a dosáhla hodnot 0.42 – 0.70 pro jednotlivé kategorie. Standardizace byla provedena na vzorku 100 student ve v ku 14 – 17 let. Byly vytvo eny nové normy pro kategorie, S-E vzorce a GCR. Dále vznikla nová uživatelská p íru ka, která výrazn usnad uje užívání tohoto testu v praxi.

Agrese, frustrace, projektivní metoda, Rosenzweig v obrázkový frustra ní test.

Problém asu v humanitních a sociálních v dách . 261107.

Alexithymie a strategie zvládání stresu u lidí závislých na alkoholu

PhDr. Mgr. Roman Procházka

Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie

Alexithymie je azena mezi hrani ní koncepce psychosomatické medicíny. Alexithymii m žeme definovat jako deficit ve zpracování a regulaci emocí, což vede k malaadaptivním styl m emo ní regulace. V našem p ísp vku si p íblížíme segment našeho mapující korela ní výzkumu, který se zam oval na studium vztahu disociace, somatoformní disociace, alexithymie a self konceptu u lidí závislých alkoholu. Z celkového výzkumu se zam íme na m ení stresových reakcí na zát ž SVF-78 (strategie zvládání stresu). Výsledky poukazují, že alexithymie je p ítomna u lidí závislých na alkoholu v 43% s pozitivními korela ními vztahy k psychické disociaci a somatoformní disociaci. Tento poznatek nazna uje, že alexithymie p edstavuje d ležitou sou ást závislosti na alkoholu s potencií ovliv ovat úsp šnou lé bu závislosti. Alexithymie se ast ji ve výsledcích analýzy pozitivn vztahuje k negativním strategiím zvládání stresu. Mezi tyto strategie pat í sebeobvi ování, sebeobvi ování, perserverace. Z dalších výsledk nalézáme také rozdíly ve strategiích zvládání stresu mezi muži a ženami s alexithymí p í závislosti na alkoholu.

Alexithymie, Disociace, Somatoformní disociace, Self-koncept, Závislost na alkoholu, strategie zvládání stresu.

Asymetrie ve vztahu léka e a pacienta

PhDr. Veronika Francová

Katedra psychologie PedF UK v Praze, Myslíkova 7, Praha 1

Text p ísp vku vychází z výzkumu realizovaného v rámci diserta ní práce, jež nese název Komunikace v asymetrických vztazích. V pr b hu výzkumu jsou mimo jiné po izovány a analyzovány rozhovory s léka i a pacienty. P ísp vek vychází z kvalitativní analýzy dosud po ízených rozhovor a soust e uje se na vlastnosti vztahu léka e a pacienta, které zachycují vzájemnou asymetrii. Ukazuje se, že míra asymetrie je dána p edevším prací s informacemi: o problému, o prost edí, o lov ku. Krom jisté závislosti pacienta na zdravotníkovi ohledn nemoci je to práv práce s informacemi, která znamená moc na stran zdravotníka a odkázanost na stran pacienta. Obeznamenost pacienta se situací je tak podstatným indikátorem míry asymetrie vzájemného vztahu. P ísp vek p edstavuje podoby práce s informacemi ve zdravotnické komunikaci a mechanismy zesilování/zeslabování nerovného postavení obou zú astn ných.

Psychologie, komunikace, zdravotnictví, léka , pacient.

D Dialogické jednání v osobnostní praxi studenta uitelství

Mgr. Josef Nota

Katedra Pedagogiky a psychologie Pedagogické fakulty J. U.

Náš p ísp vek je zam ěn na potencionální možnost rozvoje osobnosti u itele psychosomaticky orientovanou disciplínou „Dialogické jednání s vnit ním partnerem“, která má performa ní charakter a vychází z p edpokladu, že pedagogika je podobn jako herectví jednáním. P edstavuje cestu zkoušejícího studenta s cílem p íblížit specifika r stu psychosomatické kondice k ve ejnému vystoupení a vývoje v seberefektujícím úsilí. T žišt m p ísp vku jsou materiály ze studia „Dialogického jednání“, tedy chronologicky se azené písemné sebereflexe a videozáznamy, které mohou mít ur ité etapy a vývoj. Z jejich charakteru m žeme do ur ité míry usuzovat o dosaženém stupni psychosomatické kondice - p ípravenosti a chuti k jednání v otev ené, nep ípravené situaci.

Dialogické jednání s vnit ním partnerem, psychosomatika, sebereflexe.

D Doktorandi: studenti, nebo kolegové?

PhDr. Irena Smetá ková, Ph.D.

Katedra psychologie, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

Doktorským studujícím i katedrám, které je školí, jde jist o totéž – o úsp šný pr b h a v asné zakon ění studia, jehož stvrzením je v deká hodnost Ph.D. Na p ípadové studii doktorského studia pedagogické psychologie na Pedagogické fakult ě Univerzity Karlovy v Praze, které jsem relativn ě nedávno samo absolvovala a nyní se na n m podílím jako školitelka, identifikuji n kolik jeho kritickým míst. Jejich existence vede z pohledu katedry i z pohledu studujících ke vzdalování od spole ného cíle, tj. úsp šného a v asného zakon ění studia. Kritická místa souvisí zejména s mírou vlastních studijních povinností, odbornou a materiální podporou p í realizaci vlastního doktorského projektu, zapojením do výzkum katedry, pracovním vytížením mimo katedru a podílem na výuce v pregraduálním studiu. Každý z nich má svoji specifickou podobu a z ní vyplývající úskalí, která budou podrobn ěji popsána. Jejich spole ným jmenovatelem je dilema v otázce, kým doktorské studentky a studenti jsou. A to jednak z hlediska o ekávání, která v í nim katedra má, jednak z hlediska jejich vlastní identity. Jsou p edevším studujícími, nebo jsou p edevším leny/kami katedrových tým ů? Z odpov ění této otázky má hluboké konsekvence pro celkovou koncepci doktorského studia i pro jeho konkrétní obsahovou organiza ní nápl ů.

Identita, status, postavení v organizaci, rolové konflikty, zapojení do výuky.

Doktorandské štúdium psychológie na Slovensku: súčasný stav, perspektívy a možnosti.

Mgr. Marián Špajdel, Ph.D.

Katedra psychológie, FFTU, Trnava

Doktorandské štúdium psychológie je zamerané na získavanie poznatkov, založených na súčasnom stave vedeckého poznania, pričom sa kladie dôraz na vlastný príspevok doktoranda, ktorý je výsledkom vedeckého bádania a samostatnej tvorivej činnosti v oblasti psychológie. Z hľadiska predpokladaného uplatnenia vo svojej profesii sa absolvent orientuje najmä na vedeckú dráhu, a to ako pracovník výskumných inštitútov, resp. člen vedeckovýskumných tímov alebo vysokoškolský učiteľ psychologických disciplín. V neposlednom rade sa môže uplatniť v psychologickú praxi, a to najmä v tých oblastiach, ktoré vyžadujú teoretickú a výskumnú analýzu psychologických súvislostí danej praxe. Autor v príspevku opisuje základný legislatívny rámec pre doktorandské štúdium, z ktorého vychádzajú konkrétne formy štúdiá a jeho organizácia. Dôraz je kladený na zhodnotenie súčasného stavu v rámci Slovenska, pričom konkrétne príklady sú z Katedry psychológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity. V príspevku sa tiež diskutujú pozitívne a negatívne aspekty štúdiá nielen z pohľadu inštitúcií poskytujúcich štúdium ale i z pohľadu doktoranda samotného. Na záver sú navrhnuté perspektívy rozvoja a možnosti skvalitnenia a zatriktívnenia doktorandského štúdiá.

Doktorandské štúdium, formy štúdiá, organizácia štúdiá, možnosti skvalitnenia štúdiá.

Integratívne a eklektické prístupy v psychoterapii

Mgr. Barbora Kiczková

FIF UK, Katedra psychológie, Gongova 2, 814 99 Bratislava

Stále intenzívnejší hlas potreby a záujmu o psychoterapeutickú integráciu nás dovedol k preskúmaniu tejto témy. Dopyt po zvýšení účinnosti, efektivity a aplikovateľnosti psychoterapie sa stáva hmatateľným. Integrácia sa v súčasnosti zaradila medzi privilegované populárne výrazy, prenikla aj do psychológie a psychoterapie a nedá sa ignorovať vplyv tohto diskurzu i v oblasti, ktorá prehovára do duše človeka. Niet pochyb, že psychoterapeutická integrácia je vibrujúcim, zrejúcim, medzinárodným pohybom. Integratívna perspektíva je v súčasnosti facilitujúca v hľadani nových spôsobov konceptualizácie a vedenia psychoterapie. Dáva odvalu prekročovať hranice samostatných škôl, podporuje praktikov ako aj výskumníkov v zisťovaní, čo najlepšie môžu rôzne psychoterapie ponúknuť. Pôvodne súperiace psychoterapeutické systémy sú čím ďalej tým viac vnímané nie ako nepriatelia, ale ako vítaná rôznorodosť, nie ako súťažiaci, ale ako komplementárne. V týchto turbulentných psychologických vodách sa zdá, že komunikácia sa stáva oveľa dôležitejšou ako istota, efektívnosť dôležitejšou ako elegancia a intelektuálne a morálne pýtanie sa po základných domnienkach dôležitejšie ako oddanosť jednej ceste.

Technický eklekticismus, teoretická integrácia, spoločné faktory

Jak se žije školním psychologem na Moravě

PhDr. Veronika Kavenská, Doc. PhDr. Vladimír Čechan, PhDr. Eleonora Smékalová, PhDr. Jan Šmahaj

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie,
Křížkovského 10, 771 80 Olomouc

Průběh věku má za cíl informovat posluchače o průběhu probíhajícím výzkumném projektu zaměřeným na zmapování a z pohledu ní související situace školních psychologů v Olomouckém a Moravskoslezském kraji. V posledních 10 letech dochází v ČR k postupnému rozvoji psychologických poradenských služeb poskytovaných přímo ve škole, tedy k rozvoji profese školního psychologa. Tato služba se nově konstituuje v dlouhodobě se vyvíjejícím systému pedagogicko-psychologického poradenství a od roku 2006 je uvedena také ve školské legislativě, nicméně pravidla, podmínky dobré praxe a profesní identita školních psychologů jako nové poradenské profese se teprve postupně dotvářejí. Za posledních 5 let se v Olomouckém a Moravskoslezském kraji počet škol, které disponují touto službou, více než ztrojnásobil. Zkušenosti ukazují, že je každodenní práce školních psychologů na školách spojena s mnoha problémy, které mimo jiné vyplývají z malé připravenosti škol na tuto službu. Tato neuspokojivá situace na poli školní psychologie nás podnítila k vytvoření návrhu výzkumného projektu zaměřeného právě na prozkoumání a z pohledu ní související situace školních psychologů, konkrétně podmínek jejich práce na školách. Projekt je koncipován jako intenzivní explorativní výzkum smíšeného typu, který bude realizován prostřednictvím internetu. Předpokládaná velikost výzkumného souboru je 40 školních psychologů působících na školách v Olomouckém a Moravskoslezském kraji.

Školní psychologie, školní specialista, školní poradenské pracoviště

J Je rozdiel medzi tým o by sme chceli a naozaj spravíme v závažových situácií

Mgr. Monika Vavricová

FF UPJŠ, Katedra psychológie Petzvalova 4, 040 11 Košice

Jednou z možných nových výziev pre výskum copingu je objasnenie súvislostí medzi sebakontrolou a zvládaním. Súvislosť týchto dvoch konceptov je pomerne nová, napriek tomu, že sa ich podstata prekrýva. Preto je jedným z cieľov príspevku na rtnú súasný pohľad na funkciu sebakontroly vo vzahu k zvládaniu a doterajší stav ich bádania. Zároveň chceme informovať o výsledkoch výskumu reprezentujúceho sondy do problematiky zachytenia procesu sebakontroly v rozdielnych národných životných situáciách. Pre tento účel sme vytvorili vlastný dotazník. Jeho základ tvoria štyri modelové situácie a stratégie zvládania, ktoré sme vybrali tak, aby bola každá subškála reprezentovaná jednou položkou a zachytávala prevažne behaviorálne tendencie. Dostali sme 14 stratégií, pri ktorých nás najskôr zaujíma, či by respondenti chceli v duchu použiť konkrétnu stratégiu a následne nakoľko by ju aj naozaj použili, samostatne v každej zo štyroch modelových situácií. Situácie sú definované dvoma nezávislými premennými na dvoch úrovniach, ide o kombináciu sociálneho prostredia a závažnosti. Preto nás tiež zaujíma, či rozdielny sociálny kontext obsiahnutý v situácii evokuje sebakontrolu a má následný vplyv na výber stratégií zvládania. O zisteniach sa podrobne pojednáva v príspevku.

Sebakontrola, zvládanie, národné životné situácie.

VEGA 1/0785/09 (Osobnostné a situačné faktory sebakontroly)

K Kvalita doktorského studia na celé Univerzity Karlovy pohľadom absolventov opakovaná šetrení

prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc., Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Ústav sociálního lékařství, Lékařská fakulta, UK, Hradec Králové

Vedení Univerzity Karlovy již v r. 2004 rozhodlo, že začne systematicky sledovat kvalitu doktorského studia na všech fakultách a to z pohledu absolventů. Doposud byly provedeny tři sondy – r. 2005 (Mareš, Andl, Svobodová, 2005), 2007 (Mareš, Ježek, 2008) a 2010 (Mareš, Ježek, 2011). Data z poslední sondy se teprve zpracovávají. V šetření se používá anonymní dotazník o 35 položkách. Explorativní faktorová analýza identifikovala 4 faktory: 1. sociální klima na školicím pracovišti a pracovní podmínky doktoranda na pracovišti, 2. získané dovednosti, 3. školitel a klima jím vytvářené, 4. zkoušení a obhajoba práce. Poštou bylo absolventům rozesláno 846 dotazníků, návratnost činila 51,4%. Výsledky byly rozděleny do tří skupin podle oborů (humanitní, lékařské, přírodovědné). U humanitních oborů odpovědělo 165 absolventů PhD. studia. Průměrná délka jejich studia činila 5,3 roku. Skutečně uplatnění: kariérově vystudovaném oboru se vnuje 83% absolventů humanitních oborů. Další podobnosti budou uvedeny v referátu.

Absolvent, doktorské studium, hodnocení, kvalita studia, dotazník, humanitní obory.

Kyberšikana a psycho-sociální rozměr

PhDr. Jan Šmahaj, doc. PhDr. Panajotis Cakirpaloglu, DrSc.,
Mgr. Veronika O enášková, Mgr. Simona Cakirpaloglu, Ph.D.

Katedra psychologie, Univerzita Palackého, Křížkovského 10,
771 80 Olomouc

Rozvoj a míra ohrožení kyberšikanou se vyvíjí společně s počítačovou gramotností jedinců. Perspektivní studie poukazují na vývoj kyberšikany v ústí. Dochází k zakotvení terminologie a hledání funkčních postupů, které napomáhají snížit její výskyt, pomáhat při prevenci a poskytnout prakticky aplikovatelné informace nejen psychologům při následné intervenci. Současná výzkumná pozornost je věnována především žákům základních a středních škol, která pomocí perspektivních studií naznačuje aktuální vývoj tohoto negativního sociálního jevu a nabízí konkrétní postupy v rámci metodických pokynů. Cílem našeho výzkumu je popsat a psychologicky analyzovat výskyt, způsoby projevu a nejzávažnější psychické následky virtuální šikany u vysokoškolských studentů. Plánuje se rozsáhlý výzkumný soubor vysokoškolských studentů, tak aby vzhledem ke stanoveným cílům bylo dosaženo optimálního pokrytí relevantních sociodemografických charakteristik cílové populace.

Kyberšikana, šikana, anonymita, prevence.

IGA

Masturbace a masturba ní fantazie eských žen

Mgr. Lenka Tichotová, prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D.

Katedra psychologie FF UK, Celetná 20, Praha 1

Cílem tohoto výzkumu bylo zmapovat dosud málo probádanou oblast masturba ního chování a masturba níh fantazií eských žen. Dalším cílem je prozkoumat souvislosti mezi n kterými oblastmi masturbace a sexuálního chování v bec. Data byla sbírána za pomoci k tomuto ú elu sestaveného dotazníku. Dotazník byl vyv šen na internetových stránkách a odkaz na n j byl ší en za pomoci e-mailových konferencí a odkaz na webových stránkách. Výzkumný vzorek tvo ilo 1339 žen, které kompletn vyplnily dotazník. Výsledky: zkušenost s masturbací má 94,1% respondentek. 71,2% masturbuje alespo n kolikrát za m síc. Dalších 17,6% n kolikrát za rok a 5,3% masturbuje mén než 1x za rok. Frekvence masturbace se liší u žen, které mají a nemají stálý partnerský vztah a rovn ž u žen, které mají a nemají zkušenost se znásiln ím. Frekvence masturbace žen negativn koreluje s v kem. Pr m rný v k první masturbace je 13 let. Ženy ast ji dosahují orgasmu p i masturbaci než p i souloži. 75% žen jej dosahuje p i 90-100% masturbací. Masturbaci provozují i ženy, které p i ní orgasmu nedosahují. Nej ast ji ženy masturbují stimulováním klitoridální oblasti prsty. 65,9% žen p i masturbaci n kdy využívá erotické materiály. Nejvíce masturba níh fantazií se týká sexu s partnerem nebo jiným mužem. 61% žen má fantazie o sexu, p i kterém jsou v submisivní roli. 85,2% respondentek se za masturbaci nestydí a 72,5% ji považuje za p irozenou sou ást sexuality. Necelá 2% míní, že by se jí lov k m lvyvarovat.

Sexualita, ženy, sexuální chování, masturbace, sexuální fantazie.

M

Medzigeneračné rozdiely v motivačnej štruktúre manažérov

Mgr. Martin Fero

FSEV UK, Mlynské luhy 4, 821 05 Bratislava, SR

Prezentácia výsledkov kvantitatívneho výskumu, ktorého cieľom je overiť prítomnosť medzigeneračných rozdielov u manažérov prostredníctvom analýzy odpovedí 156 respondentov rozdelených do troch generácií: Povojnová generácia (1946-1964), Generácia X (1965-1976) a Generácia Y (1977-1997), pomocou one-way ANOVA testu a v párovom porovnávaní jednotlivých generácií pomocou post hoc LSD testu. Výskum sa metodologicky opiera o nasledovné výskumné nástroje: Dotazník merania motivácie od Teodora Kollárika, NEO-päť faktorový osobnostný inventár a časť zo slovenského dotazníka EVS 2008. Výsledky výskumu čiastočne nepotvrdzujú medzigeneračnú rozdielnosť motivačnej štruktúry manažérov, ktorá je založená na Herzbergovom dvoj-faktorovom modeli. Z výsledkov výskumu vyplýva, že manažéri Povojnovkej generácie sú významne viac orientovaní na charakter práce, konkrétne na istotu a firemnú kultúru. Podobne aj zodpovednosť na pracovisku je pre nich významne dôležitejšia než pre mladšie generácie. Najmladšia generácia manažérov kladie významne väčší dôraz na vzťahy na pracovisku. Rozdielnosť v motivačnej štruktúre sme testovali aj pod a roku vstupu do prvého zamestnania, stupňa riadenia, pohlavia a pracovnej sféry manažérov. Výsledky výskumu tiež potvrdili rozdiely v osobnostných dimenziách, v intenzite využívania nových komunikačných technológií, v ochote prijať zníženie vlastnej mzdy a v iných oblastiach.

Generačné rozdiely, manažéri, motivačná orientácia, generácia Y, generácia X, generácia povojnová.

Grant mladých vedeckých pracovníkov Univerzity Komenského v Bratislave

Metoda piktogram

M

Mgr. Zuzana Nemečková, Miloslav Stehlík, CSc.

Podbabská 3, Praha 6

V príspevku je predstavená metóda Piktogram, jejímž autorom je ruský psychológ Alexandr Romanovič Lurija. Metóda bola pôvodne používaná na odhalovanie organických poškodení mozku, ale neskôr sa začala využívať aj najmä ako projektívna metóda. Klientovi je prezentovaná sada slov a súsoví a jeho úlohou je si tieto slova zapamätávať pomocou obrázkov, ktoré sú k daným slovám a súsoviám kreslí. Podľa charakteristík obrázkov (míry abstraktnosti, adekvátnosti k danému slovu, obsahu, standardnosti, tahu tužky, rozloženie obrázkov ...) lze odvodiť psychologické charakteristiky klienta. V našom pilotnom výskume, jehož sa zúčastnilo 19 vojakov, zameriame sa na schopnosť metódy určiť kvalitu sociálnych vzťahov klienta. Použili sme pri tomto srovnávaní s dotazníkom MMPI-2.

Metóda Piktogram, MMPI-2, validita, sociálne vzťahy.

M

Může pralesní medicína (vy)léčit drogovou závislost?

PhDr. Veronika Kavenská

Katedra psychologie, Univerzita Palackého, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc

Příspěvek bude v novém tématu alternativního přístupu k léčbě závislostí na psychoaktivních látkách. Autorka pohovoří o zkušenostech z vedlejší-výzkumné stáže v peruánském centru Takiwasi a výsledcích výzkumu, který zde realizovala. Výzkum je zaměřen na vliv užívání halucinogenu ayahuasky při léčbě závislostí na psychoaktivních látkách na sebepojetí pacientů. Takiwasi se vnuje léčbě závislostí již 18 let a využívá kombinaci tradiční domorodé medicíny Horní Amazonie a moderních terapeutických přístupů. Součástí léčby je tedy mimo jiné ritualizované užívání rostlin s psychoaktivním účinkem v etn halucinogenní liány ayahuasky. Model léčby aplikovaný v centru Takiwasi se zdá být bezpečný, mimořádně účinný a dlouhodobě efektivní.

Drogová závislost, ayahuasca, tradiční medicína, Peru.

Číslo projektu: 91210011, Grantový fond pro doktorandy a asistenty FF UP Olomouc – hlavní řešitel.

Osobnostní charakteristiky a sociální mobilita

Mgr. Jiří Šafr, Mgr. Tereza Bariekhahyová

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta M.D. Rettigové 4, Praha

Přes věk se zabývá vzájemnou souvislostí mezigenerační sociální mobility a osobnostních charakteristik jedince. Zkoumáme efekty osobnostních rysů (extroverze, neuroticismus, odpovědnost), tendence kontroly (locus of control) a vliv souběžného socioekonomického statusu rodiny prostřednictvím jejího kulturního kapitálu, na specifické mobilní vzorce (reprodukce – „setrvání dole“ a mezigenerační vzestup z dolní třídy). Analyzována jsou data ze dvou reprezentativních sociologických výzkumů české populace: Distinkce a hodnoty 2008 v kohortě 30-34 let (spolu s výpovědi jejich rodičů) a ISSP 2009 pro dospělé populaci 18-87 let. Výsledky pro generaci třicetiletých ukazují, že jedinci, kteří prodávají vzestupnou sociální mobilitu se podobají jako ti, kdo se stali „nahoru“, tj. ve střední třídě vyznačují vyššími hodnotami sebeúcty (3 výroky z Rosenbergovy škály), interní tendencí kontroly nad životem (bipolární výrok) a vyšší mírou svobodnosti (osobnostní rysy byly měřeny vždy pomocí tří položek z NEO-FFI). U skupiny „stabilních dole“, tj. v dolní třídě a mezigeneračně sestupných lze vysledovat nepatrně vyšší hladinu neuroticismu. Vliv rodičovské sebeúcty ani lokalizace kontroly na mobilitu potomka prokázán nebyl. V ISSP 2009 byla sledována vlivem resp. vytrvalost v období dětství (tři výroky vztahující se k základní škole: docházka, vypracování a plnění školních úkolů) a vlivem v dospělosti (plnění každodenních úkolů, vypracování úkolů a vytrvalost). Míra vlivu dětství se neliší podle vzdělání rodičů, souvisí však spolu s vlivem v dospělosti s dosaženým vzděláním jedince a především s jeho intragenerační mobilitou: ti, kdo se stali mezigeneračně „dole“ – z dolní třídy (vyučení) spolu s těmi, kdo prodávají sestupnou mobilitu se vyznačují podobnými hodnotami vlivu dětství. Naproti tomu ti, kdo se udrželi „nahoru“, tj. ve střední třídě (SŠ a VŠ) uvádějí nadprůměrnou míru vlivu. Zcela nejvyšší vliv deklarují ovšem lidé, kteří prodávají vzestupnou mezigenerační mobilitu z dolní třídy (vzdělanostní vzestup oproti vyučení rodičů). Regresní model dosaženého vzdělání ukazuje, že vliv má podobnou míru vlivu jako vzdělání rodičů, přičemž nejsilněji se uplatňuje rodičovský kulturní kapitál (dostupnost knih v domácnosti) a nejslaběji působí na vzdělání ekonomický kapitál rodiny prostřednictvím socioekonomického statusu je podobné, s tím, že efekt vlivu dětství je dvojnásobný oproti vlivu v dospělosti. Celkové výsledky poukazují na význam souvislosti osobnostních charakteristik jedince s procesem stratifikace.

Sociální mobilita, osobnost, osobnostní rysy.

Projekt GA ČR „Od destratifkace ke stratifikaci? Vývoj sociálně-stratifikačního systému v české republice, 1991–2009“, (ev. č. 403/08/0109)

Osobnost u itele v souvislosti se strategiemi zvládání záť žových situací

Mgr. Luboš Krninský

PF JU v B, Jeronýmova 10, 371 15 eské Bud jovice

Prezentace p edstaví projekt plánovaného výzkumu, který se bude zabývat r znými typy osobnosti u itel v závislosti na tom, jak zvládají náro né situace ve vyu ování, aby jejich pedagogické p sobení bylo i v t chto situacích ú inné a zároveň aby byli se svým p sobením spokojeni. Výzkumná data, která budou získána, by m la p inést též poznatky o tom, jaké jsou takovéto zp soby zvládání a jak je u itelem jejich uplat ování prožíváno. Výzkum se bude snažit odpov d t na otázku, jaký je vztah mezi osobností u itele a zvládáním náro ných situací v pr b hu výchovn -vzd lávacího procesu. V první ásti zkoumání bude na základ osobnostních charakteristik (získaných pomocí dotazníku EPQ-R) a posuzování záť žových situací ve výuce (jež bude zjiš ováno pomocí vlastního dotazníku, který bude vytvo en) vybráno asi 6-8 pedagog a na základ rozhovor s nimi a pozorování jejich výuky bude vypracována mnoho etná p ípadová studie. Jejím výstupem budou profily zú astn ných u itel se zam ením na téma výzkumu.

Osobnost u itele, náro né situace ve vyu ování, strategie zvládání záť že.

GAJU .037/2010S

Perspektivy prožívání gravidity adolescentních matek

PhDr. Pavla Skasková

Katedra psychologie, PedF UK, Myslíkova 7, 110 00, Praha 1

V eské republice se ro n narodí necelá tisícovka d tí matkám, které dle aktuálního legislativního vymezení nejsou plnoleté. Podobné množství adolescentních dívek podstoupí interrupci. Po úvodním demografickém, historickém, legislativním a psychologickém vymezení problematiky budou poslucha i obeznámeni s vyty ením výzkumného zám ru, metodologie a etických aspekt studie. Následn budou prezentovány vybrané výsledky empirického šet ení na základ provedení kvalitativní obsahové analýzy získaných dat. St žejní metoda sb ru dat je zvolena metoda semistrukturovaného interview, jako dopl ující písemná esej respondentek. Sd lení hledá odpov di na širší spektrum díl ích výzkumných otázek. Jaké p edivo motiv doprovází tyto dívky k definitivnímu rozhodnutí stát se matkou ještě p ed prahem dosp losti i nikoli, jaké determinanty jim proces rozhodování uleh ují i zt žují? Jak se na roli matky p ipravovaly, co jim pomáhalo a co naopak situaci znesnad ovalo? Jak prožívají a hodnotí svá mate ství? Jak se nov prožívaná životní role zrcadlí v jejich sebepojetí, identit ? Celkem jsou analyzována data od 24 respondentek, nezletilých matek, umíst ných spolu se svým dít em ve školském za ízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy i v za ízení azylového typu.

Adolescence, rizikové chování, mate ství, gravidita, prožívání.

P

PhD existence: kvalitativní analýza strukturovaných narativních výpovědí o zkušenostech s doktorským studiem psychologie

Mgr. Miroslav Charvát, PhD., Mgr. Aleš Neusar, PhDr. Martin Dolejš, PhD.

Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie, Křížkovského 10,
771 80 Olomouc

Práce představuje hlavní zjištění z kvalitativní sondy do života postgraduálních studentů v oboru psychologie, kterou jsme v rámci vzdělávacího projektu VZKAS a jeho subprojektu PhD existence uskutečnili v období podzim 2010 až jaro 2011. Oslovili jsme stále aktuálně studující i ty, kteří již studium dokončili. Participanty jsme požádali o písemnou výpověď o zkušenostech s průběhem jejich PhD studia v kontextu jejich profesních i osobních životů. Zajímaly nás zejména následující fenomény: motivace ke studiu, očekávání od studia, rozhodující okamžiky a klíčové osoby, zvládnutí studijních povinností, skloubení studia s ostatními pracovními povinnostmi i osobním životem, zkušenosti s prací na disertačním projektu, zkušenosti se školitelem i uplatnění titulu PhD a plány do budoucna. Pracovali jsme s krátkými strukturovanými narativními výpověďmi sepsanými z pohledu a) odžití historie b) prožívané současnosti a za c) výhledu do budoucna. Analyzovaný materiál sestával z 25 výpovědí o průměrném rozsahu cca 3 stran A4 od každého účastníka. K analýze jsme postupovali kombinovaně jak z perspektivy narativní, tak pomocí interpretativní fenomenologické analýzy. Výsledky naznačují, že PhD studium není zdaleka vždy spojené s jasnou orientací na budoucí vědeckou práci i zájmem o konkrétní téma. Ve výpovědích se ukazují velmi podobné vzorce motivačních a demotivačních faktorů i deziluzí. Mezi klíčovými kategoriemi patří existenční problémy, souběh studijních a pracovních povinností společně s soukromým i rodinným životem, dále prokrastinace při práci na disertaci a v neposlední řadě i vztahy se školitelem i jinými významnými osobami z akademické sféry. Pozitivně je hodnocena atraktivita a potenciál vědecké práce v oboru psychologie.

Doktorské studium, narativní analýza, IPA, kritické momenty, motivace ke studiu.

P

PhD existence v české republice a na Slovensku: předběžné výsledky z dotazníkového šetření

Mgr. Aleš Neusar, Mgr. Miroslav Charvát, PhD., PhDr. Martin Dolejš, PhD.

Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie, Křížkovského 10,
771 80 Olomouc

PhD studenti psychologie mají zájem o svůj obor, výzkum i učení. V učení je obvykle nikdo systematicky nevedl. Studium je obvykle docela baví a šli by ho znovu studovat. Nkte i studenti by rádi změnili svého školitele, katedru i disertační téma, ale pro mnohé je už pozdě na tak velké změny. Znalosti mají PhD studenti různorodé. Angličtinu umí na střední i vyšší úrovni většina, nicméně ovládnutí statistického softwaru i softwaru pro kvalitativní analýzu dle problémů více než polovina studentů. Mnozí doktorandi už něco odborného napsali. Jako problematické vidí nkte i studenti množství prací, které vedou i opravování seminářek. Většina studentů hodnotí, že je v mírném i v těžším skluzu se svou disertací... Toto a mnohé další ukazují data z online dotazníkového šetření, které právě probíhá. N=85; studium v ČR (48) a na Slovensku (37); 22 mužů, 63 žen; forma doktorátu 46 interní, 33 externí, 6 pěstup z interního na externí; nejčastější zaměření na klinickou, pedagogickou i sociální psychologii; průměrná délka studia v letech (M=2,1; SD=1,5). Příspevek vznikl v rámci projektu VZKAS.

PhD studium, psychologie, česká republika, Slovensko, život studentů, kvalita studia.

P

Princípy dynamického testovania inteligencie: spätná väzba a citlivosť na pomoc

Mgr. Vladimír Černý

Inštitút psychológie, FF PU, Ul. 17. novembra 1, Prešov, SR

Príspevok poskytuje detailný pohľad na súčasný stav problematiky princípov dynamického testovania - spätnej väzby a citlivosti na pomoc. Zameriava sa predovšetkým na špecifiká ich jednotlivých funkcií a vzájomných vzťahov, pričom predstavuje možnosti skúmania tejto problematiky prostredníctvom projektu výskumu. Pozornosť venuje aj súčasným zásadám tvorby a poskytovania spätnej väzby a zároveň prináša nové zistenia a možnosti smerovania výskumu v tejto oblasti.

Dynamické testovanie, spätná väzba, citlivosť na pomoc.

„Táto práca je podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. LPP-0099-09“.

P

Projektivní forma metody Kresba lidské postavy - mýty, dojmy, pov ry a fakta

PhDr. Radim Badošek

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity, Katedra pedagogické a školní psychologie, Fráni Šrámka 3, Ostrava - Mariánské Hory, Ostrava 709 00

lánek se zabývá kvantitativní ástí projektivní metody „Kresba lidské postavy“, shrnuje informace z p vodních pramen ů autor , jejichž postupy v diagnostice kresby postavy m ly a mají velký vliv na zp soby používání této metody. Cílem výzkumu bylo ov ůit, zda interpretace, které jsou obecn ůznávány, jsou platné. Smyslem je zjistit, zda kresba postavy je v bec schopna poskytnout m ůitelné a diagnosticky validní údaje. Autor ov ůil nosnost interpreta ních doporu ení na souboru 234 osob, které se výzkumu ů astnily. Výsledky této práce postavené na neintuitivním základ do zna né míry bo í, nebo alespo modifikují zažitá p edstavy o vypovídací schopnosti jednotlivých diagnostických znak . Dosud užívané interpretace pracujících s p edpokladem, že kresba umíst ná vlevo souvisí s introverzí, nebo pokud je kresba umíst na výše má spojitost optimismem apod., se neukázaly p i porovnávání s výsledky jiných metod jako opodstatn é. Naopak se ukázaly nové interpreta ní možnosti založené na statistickém p ístupu.

Kresba lidské postavy, projektivní techniky, validizace, statistický p ístup.

P

Projevy lhaní v eské republice

Mgr. Lenka Myna íková

Katedra psychologie FF UK Praha, Celetná 20, Praha 1

Lhaní a lež p edstavují d ležitá sociáln -psychologické fenomény, se kterými se setkáváme s vysokou frekvencí. Výsledky internetového výzkumu, který se v eské republice v takové mí e doposud neprovád í, na prozatímních 100 respondentech popisují projevy klamavého chování z frekven ního, funk ního, genderového i vývojového hlediska. Mezi respondenty 99 % zalže alespo n kdy, nej ast jší subjektivn odhadovaný po et lží b hem jednoho týdne se pohyboval mezi 1 – 6 lžemi (71 % respondent). Po et lží vy ených b hem týdne je signifikantn vyšší u žen než u muž , bez ohledu na v k respondent . Signifikantn ast jí lžou cizím lidem (98 %) než p ůtel m a p ůbuzným, 80 % respondent považuje za snazší lhát d tem než dosp lým. Nej ast jí respondenti lžou o svých vztazích a p íjmech, a to jak blízkým, tak cizím lidem. Nej ast jšími d vody lhaní jsou vyhnutí se nep íjemné situaci, ochrana blízkého p ed trestem a udržení tajemství. Další ást výzkumu se zam í na porovnávání dat získaných v eské republice a v N mecku. Dosavadní výsledky výzkumu nazna ují, že mohou existovat odlišnosti v klamavém chování v eské republice a v USA, odkud pochází nejvíce podobn zam ených výzkum .

Lhaní, klamavé chování, genderové hledisko, vývojové aspekty, frekvence lhaní.

P

P edstavy student psychologie o PHD studiu - p edb žné sd lení z dotazníkového šet ení

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D., Mgr. Aleš Neusar, Mgr. Miroslav Charvát, PhD.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie,
Křížkovského 10, 771 80 Olomouc

lenové projektu „VZKAS“ (auto i p ísp vku) se snaží zachytit, popsat a komentovat „realitu“ postgraduálního studia psychologie v eské Republice, na Slovensku a v zahrani í. V této souvislosti se konferen ní p ísp vek zam í na deskripci a áste nou analýzu nejzajímav jších dat, které jsme získali z dotazník administrovaných student m 4. a 5. ro ník (respektive 1. a 2. ro níku navazujícího studia) jednooborové psychologie. Studenti se na sklonku svého magisterského studia rozhodují o své profesní budoucnosti a jedna z nabízených možností je prodloužení „studentského života“ navazujícím postgraduálním studiem. On-line dotazník se zam úje například na d vodu vedoucí k volb postgraduálního studia i úvahy o budoucí pracovní innosti (pr zkum stále probíhá). Více než polovina student jednooborové psychologie je rozhodnuta získat titul PhDr. („vypadá lépe p ed jménem než Mgr.“), t etina ješt není rozhodnuta a jen desetina nemá tyto aspirace. Z výb rového souboru uvažuje o postgraduálním studiu necelá polovina respondent . Studenti by preferovali interní formu, a v tšina z nich by ráda studovala na kated e, kde získala magisterský titul. Nej ast jšími d vodem, který motivuje k doktorandskému studiu je osobní zájem o daný obor, ve kterém se cht í dále profesn rozvíjet a zlepšení pozice na trhu práce.

PhD studium, studenti magisterského programu psychologie, p edstavy o postgraduálním studiu, dotazníkové šet ení.

PhDr. Roman Pospíšil

Univerzita obrany Brno

Téma přednášky se prioritně zabývá problematikou výběru uchazečů pro službu v ozbrojených silách z hlediska jejich psychologických aspektů. Přednáší zkušenosti autora z praxe specializovaného pracoviště pro výběr personálu Armády České republiky a předkládá některé zajímavé výsledky vlastní výzkumné práce z této oblasti se zaměřením na věkové a intersexuální rozdíly. Diskutovaná je zde otázka věkových hranic obecně přijímané jako přijatelné pro výkon služby a vhodnost žen pro toto náročné povolání. Vzhledem ke zvláštnostem vojenské činnosti a jejím profesionálním nárokům, se výzkumná aktivita soustředila především na kvalitu pozornosti, úroveň intelektového potenciálu, rozhodování v časovém stresu a psychickou odolnost osobnosti. Prezentované výzkumy se opírají o aplikovanou psychologickou metodiku používanou v reálných výběrových situacích v průběhu let 2005 – 2009. Při zjišťování věkových rozdílů byly porovnávány dvě věkové skupiny uchazečů o službu v Armádě – 50 mužů ve věku 20-29 let a 50 mužů ve věku 40 a více let. Zjištěna byla negativní korelace mezi věkem a počtem správně řešených úloh v Testu koncentrace pozornosti a mezi věkem a výkonem v Testu intelektového potenciálu (s narůstajícím věkem se výkon nepatrně zhoršoval). V případě intersexuálních rozdílů je jednalo o výzkumný vzorek 80 uchazečů – mužů a 80 uchazeček – žen. Oba zkoumané soubory byly v tomto případě věkově srovnatelné (20-35 let). Sledovány byly jak výkonové aspekty v absolvovaných psychologických testech, tak i faktory, které souvisí s vhodností pro službu v Armádě z hlediska osobnostního profilu. Zde se projevil statisticky významný rozdíl mezi skupinou mužů a žen, ve prospěch uchazeček v testu Rozhodování v časovém stresu u proměnné „počet řešených úloh“. Tento rozdíl neměl vliv na „počet správně řešených úloh“, ale ženy naznačily v časovém stresu větší tendenci diferencovat efektivní úkoly dle obtížnosti. Pro zjišťování psychické odolnosti byl použit dotazník SPARO. Z celkového počtu 41 psychologických proměnných se intersexuální rozdíly statisticky významně projeví jen u 7 „vlastností“. Z nich bychom chtěli zmínit především „PR – prožitkový přístup x reagující přístup“ (prokázaný rozdíl se týkal směřování žen k prožitkovému přístupu, u mužů spíše k reagujícímu) a „FM – femininní x maskulinní typ interakce“ (muži měli prokazatelnou tendenci k maskulinnímu typu interakce, kdežto ženy se v tomto směru nepolarizovaly -7. steno x 5. steno). Oba nalezené rozdíly se týkaly dimenze „sebeprosazování“. V další části přednášky jsou ukázány možnosti, jakým směrem by se mohl výzkum v této oblasti dále rozvíjet. Představa nového výzkumného projektu se týká psychologicko-pedagogických faktorů úspěšnosti výběru a příprav vojenských profesionálů s cílem akceptovat změny v novém bezpečnostním prostředí, v prostředí tzv. komunikační války. Autor zde zdůrazňuje význam schopností analyzovat a efektivně využívat informace, psychickou připravenost na nejrůznější specifické záživé situace, flexibilitu a rychlost rozhodování v prostředí dynamických a neustálých změn, autonomii malých jednotek a schopnost pracovat v týmu, osobní odpovědnost každého jedince.

Výběr, uchazečové věkové rozdíly, intersexuální rozdíly.

P

Psychologické aspekty svedomia v sociálnom kontexte

Radoslav Blaho, Doc. PhDr. Mária Bratská, CSc.

Katedra psychológie, FiF UK Bratislava

V príspevku sa zaoberáme sociálnou podmienenosťou svedomia ako psychického konštruktú. Približujeme širší spoločenský koncept svedomia a predpoklady pre empirické sledovanie fenoménu v implicitnej rovine. Opisujeme svedomie ako normu morálnosti a regulátor etického konania. Objasňujeme rôznorodosť povahy svedomia, bližšie explikujeme religiózny a sekulárny charakter tohto fenoménu. Sprístupníme tiež chápanie slobodného prejavu svedomia a možnosti jeho uplatnenia pri vykonávaní niektorých profesií. Na základe použitých metód siete asociatívnych významov a pološtruktúrovaného interview predstavujeme kontextové roviny, v akých je pojem svedomie vnímaný, ako aj špecifiká jeho povahy vo vybraných skupinách.

Psychológia morálky, povaha svedomia, sloboda svedomia, sociálne reprezentácie svedomia.

P

Psychologické aspekty v reintergrácii mladých bezdomovcov

prof. PhDr. RNDr. Marie Vágnerová Csc., PhDr. Ladislav Csémy Csc.,

Mgr. Et Bc. Jakub Marek

Príspěvek prináša prvé výsledky výskumného projektu, ktorý zisťuje problémy mladých bezdomovcov a ich psychologické vlastnosti a motívácie k reintergrácii do spoločnosti. Prvé výsledky prinášajú pohľad na výchovnú péču mladých bezdomovcov, kde respondenti nájdu aj iné ich generalizované problémy. Metóda výskumu je semistruktúrovaný rozhovor týkajúci sa ich životných problémov, ktorým sa oni sami rozumia. Výskum zahŕňa 90 rozhovorov týkajúcich sa jednotlivých životných problémov respondentov. Na základe predbežných výsledkov sme zistili, že iba 11% respondentov vyrastlo v úplnej rodine, 31% z nich bolo po nej akýmkoľvek spôsobom vychovávané v ústavnej péči, 18% respondentov bolo vychovávané v adopcii. 61% respondentov zažilo rodinnú traumatickú udalosť v podobe rozvodu a 11% respondentov v podobe úmrtia rodiča. Ako najviac rizikový aspekt sa ukázalo nedostatok informácií o typoch výchovnej péče a o ich rodinnom a ďalšom zázemí. Lidia, ktorá má niekoľko materských statút výchovnej péče, má problémy vytvoriť si pevné zázemie, čo sa môže prejaviť aj v absencii sociálneho fungovania.

Bezdomovci, mladá dospelosť, motivácia, reintergrácia.

Grantová agentúra Česká republika, Psychiatrické centrum Praha

P

Psychologické souvislosti hlasu a osobnostního r stu

Mgr. Alena Nohavová, PhDr. Yvona Mazehóová, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie JU v eských Bud jovicích

P ísp vek seznamuje s psychosomatickým p ístupem k hlasovému rozvoji u budoucích u ítel , tzv. hlasovou výchovou jako psychosomatickou disciplínou. Na p ípadové studii studenta pregraduálního studia u ítelského oboru jsou uvedeny souvislosti mezi hlasovou zm nou jako Jáskou zkušeností a osobnostním r stem. Pomocí projektivních technik - barevná modifikace Warteggova kresebného testu, kvinternocolor byly analyzovány osobnostní charakteristiky studenta a porovnány s expertní analýzou vlastností a charakteristik hlasu, obsahovou analýzou videozáznam , výpov dí studenta v rozhovoru a písemných sebereflexí. P ípadová studie se shoduje s výsledky výzkum , ve kterých u ítelé hlasové kompetence vnímají jako d ležitou sou ást profese (Kozelská 2008, Frostová 2008) a jejich rozvoj v psychosomatické pojetí je procesem podlejícím se na formování lidské individuality (Válková 2007).

Hlasové kompetence, u ítel, kvalitativní výzkum, projektivní techniky.

Vznik tohoto textu byl podpo en grantem GAJU 037/2010/S.

R

Reflexe student kombinované formy doktorského studijního programu psychologie

Mgr. Dana Brabcová , Mgr. Vladimíra Lovasová

PF J U, KPS Jeronýmova 10, 371 15 eské Bud jovice, PF Z U, KPS, Klatovská 51, Plze 301 00

P ísp vek se zabývá zkušenostmi student doktorského studijního programu oboru psychologie se studiem v kombinované form . Osloveni byli stávající a bývalí studenti doktorských studijních program psychologie na FPE UK v Praze a FPE J U v eských Bud jovicích. Do výzkumu bylo zahrnuto celkem 12 respondent . K šet ení jsme p ístupovali kvalitativn s využitím prvk narativní analýzy, nebo je citlivá na subjektivní prožitky. Sonda reflektuje zkušenostní odlišnosti student kombinované formy a zabývá se subjektivním pohledem na problémy a úskalí dálkového studia. Z klí ových výstup m žeme uvést dualitu vnímání vyšší asové vytíženosti, n které odlišné strategie zvládání studijních požadavk a negativní odraz op tovného p íjetí role studenta v sebepojetí.

Sebepojetí, kvalitativní p ístup, kombinované studium.

GAJU 037/2010/S

Mgr. Marek Malš, Mgr. Martin Kupka, Ph.D.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie,
Křížkovského 10, 771 80 Olomouc

Léčivé pobyty ve tmě jsou prastarou technikou používanou v nepočítaně podob v mnoha kulturách od nepamatovaných. Jedna ze známějších, dodnes využívaná v tibetském buddhismu jako spirituální praxe, má formu 7-týdenního meditačního pobytu v ústraní v temné jeskyni. Touto praxí se inspiroval dosud žijící německý antropolog a psychoterapeut Holger Kalweit, který v Evropě nechal vzniknout tzv. die Dunkeltherapie, o níž vydal stejnojmennou monografii, která vyšla i v českém jazyce. Popsaná ve své knize tak mohla slyšet o pobytech ve tmě, o tzv. terapii tmou. Jde o pobyty v rozsahu obvykle jednoho až dvou týdnů. V druhé polovině minulého století začaly probíhat v zahraničí (především v USA) intenzivní výzkumy různých forem sensorické deprivace (mnohdy zneužívaných pro „bezdůtkové mučení“), později nazvaných jako Restricted Environmental Stimulation Technique/Therapy (REST). Dvě základní formy jsou chamber REST, což je časově omezený pobyt v absolutní tmě v odhlušených prostorách (obvykle hlavní místnost plus sociální zařízení), a flotation REST, kdy se jedinec vznáší v husté, slané a teplé kapalině v uzavřeném tanku. Doby pobytu typu chamber REST trvají obvykle cca 24h, trvání flotation REST se omezuje na desítky minut. Tuto variantu rozvíjel a proslavil od 50. let minulého století v experimentální psychologii známý americký vědec John C. Lilly. Obě varianty nejsou totožné, sledují odlišné cíle. V našich odborných kruzích není REST moc známá. Od roku 2010 katedra psychologie FF UP rozvíjí ve spojení s Beskydským rehabilitačním centrem v Lázních (dr. Urbíš) výzkum zatím nejmodernější varianty této intenzivní techniky jako celostní terapeutické metody (podobné té dr. Kalweita). Bude zkoumán její vliv při delším pobytu jednoho až dvou týdnů na zdraví v jeho komplexním bio-psycho-socio-spirituálním rozvoji. Především tímto příspěvkem bude uvedeno do problematiky s představením plánu provedení kvalitativního výzkumu se smíšeným designem.

Terapie tmou, die Dunkeltherapie, sensorická deprivace, REST, chamber REST, yangtik, bio-psycho-socio-spirituální model zdraví, kvalitativní výzkum.

Sexualita uživatel marihuany

Mgr. Alexandra Doležalová Hrouzková, prof. PhDr. Petr Weiss, PhD.

Katedra psychologie FFUK, Celetná 20, Praha 1

Cíl: Cílem předkládané práce bylo zmapovat dosud minimálně probádanou oblast sexuality pravidelných dlouhodobých starších uživatel marihuany (heterosexuálních mužů ve věku od 30 do 50 let), a také zjistit, zda mezi nimi existují rozdíly v závislosti na dalších užívaných substancích (alkohol, „párty“ drogy – LSD, extáze, halucinogenní houby, kokain). Dalším cílem bylo srovnání souboru uživatel marihuany ve vybraných charakteristikách sexuálního chování s v kontextu srovnatelným souborem reprezentujícím českou populaci. Metody: Jedná se o výzkum kvantitativní povahy. Ke sběru dat bylo použito k tomu účelu sestaveného anonymního dotazníku, který samostatně vyplnilo 417 respondentů, z nichž bylo na základě vybraných kritérií (věk, frekvence a délka užívání) vybráno 202 respondentů. Data byla zpracována za pomoci statistického programu SPSS. Výsledky: Se svým sexuálním životem je plně spokojeno 61,7% mužů v souboru. 53,9% respondentů uvedlo, že užívání marihuany na jakýmsk způsobem změnilo jejich sexuální život, z toho u 48,5% se změnil sexuální život k lepšímu – u 51,2% se zlepšil prožitek orgasmu. Na jaký druh potíží v oblasti sexu zažilo v souvislosti s užíváním marihuany 20,8% respondentů. Zkušenost se sexuálním stykem s jiným mužem má 10,8% mužů ze souboru, 12,9% respondentů se považuje za bisexuálně orientované. 32,7% mužů má zkušenost s využitím komerčního sexu. Sex za úplatu nikdy neposkytl 3,5% mužů. Respondenti ze souboru uživatel marihuany se podstatně častěji nechávají testovat na přítomnost viru HIV než respondenti ze souboru české populace. Rozdíly mezi uživateli marihuany v souboru v závislosti na dalších užívaných substancích byly zjištěny ve všech charakteristikách – první sexuální styk s náhodnou, která se stala partnerkou, počet přítomných sexuálních partnerek, pohlavně přenosné nemoci. Závěr: Uživatelé marihuany se v mnoha ohledech odlišují od reprezentativního vzorku české populace, avšak v oblastech závažného sexuálního rizikového chování (aktivní prostituce, používání ochrany, výskyt hepatitidy typu C) se uživatelé marihuany shodují s muži v české populaci, narozdíl například od uživatel amfetaminu a opioidů.

Sexualita, sexuální chování, sexuální zdraví, uživatelé drog, uživatelé marihuany.

Mgr. Lenka Oenášová, Mrg. Ivana Václaviková, Mgr. Zuzka Poláková

Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Nám.J. Herdu 2, 91701 Trnava

Príspevok sa výskumne zaoberá problematikou výchovných štýlov používaných rodičmi a prejavovanými sociálnymi kompetenciami detí predškolského veku. Diskutujú sa rôzne prístupy k definovaniu konceptu sociálnej inteligencie, sociálnych kompetencií a ich kategórií, typov výchovných štýlov. Na zisovanie výchovných štýlov rodičov bol použitý dotazník dimenzií rodičovského správania, skrátená verzia (z amerického originálu PDI-S: Parenting Dimensions Inventory – Short Version, ktorého autorom je Thomas G. Power). Tento dotazník mapuje tieto oblasti rodičovskej výchovy: emocionálna podpora, konzistentnosť, dôraz na disciplínu, organizovanosť, miera a typ kontroly. Subjektívne výpovede rodičov o nimi preferovanom výchovnom štýle boli korelované s prejavmi sociálnych kompetencií detí v predškolskom zariadení, zisovanými metódou nezústeného pozorovania. Kategórie pozorovaných sociálnych kompetencií vychádzajú z PKBS - Preschool and Kindergarten Behavior Scales, ktorého autorom je Kenneth W. Merrell. Pozorovanie bolo realizované nezávisle dvomi pozorovateľmi v predškolských zariadeniach v Trnave. Výskumnú vzorku tvorilo 30 detí vo veku tri až šesť rokov. Boli sledované kompetencie v dimenziách sociálnej kooperácie (prejavy spolupráce, sebaovládania a akceptácie ostatných), sociálnej interakcie (záujem o ostatných, snaha pomáhať, zapájať sa) a sociálnej nezávislosti (sebaistota, adaptácia, samostatnosť). Bola zistená súvislosť medzi prejavmi sociálnych kompetencií dieťaťa a typom preferovaného výchovného štýlu rodičov.

Rodina, výchovné štýly, sociálne kompetencie, deti predškolského veku, pozorovanie sociálneho výkonu.

Souvislostí odkladu školní docházky a rizika specifických poruch u dětí

PhDr. Miroslava Schöffelová, Doc. PhDr. Marína Mikulajová, PhD.

Katedra psychologie, Myslíkova 7, 110 00 Praha

Přesněji řečeno si klade za cíl seznámit odbornou veřejnost s jednou z oblastí sledovaných v rámci výzkumu gramotnosti s názvem „Predpoklady rozvoja gramotnosti v európskych jazykoch“, který je realizován v rámci mezinárodního projektu ELDEL (Enhancing literacy development in European languages) financovaného programem Marie-Curie Initial Training Network on the scientific study of literacy development na katedře logopedie Univerzity Komenského v Bratislavě. Představeny budou především hlavní teoretická východiska jednoho z odvětví projektu – sledování prediktorů četby a psaní a jejich souvislostí se specifickými poruchami u dětí. Projekt vychází z teorie jazykově-kognitivního deficitu u dětí s SPU. Kromě samotného představení našich hlavních cílů a východisek v rámci celého projektu se zaměříme na jednu specifickou oblast, která se ukázala jako problematická až v průběhu našeho výzkumu, a tou je odklad školní docházky, který je oproti jiným evropským zemím v ČR a SR poměrně zastřeným fenoménem. V literatuře často nacházíme zmínky o existenci určitých souvislostí mezi nezralostí pro školu a budoucími specifickými poruchami u dětí a o částečném překrývání těchto skupin dětí. Rozhodli jsme se proto analyzovat vzorek šestnácti dětí s odkladem školní docházky pocházející z našeho výzkumného vzorku 211 dětí sledovaných od předškolního věku do konce druhé třídy. U tohoto vzorku jsme porovnali výkony v námi administrovaných testech s výkony dětí bez odkladu školní docházky v předškolním věku a sledovali jsme, v jakých dovednostech děti vykazovaly slabší výkony, než jejich vrstevníci. Dále jsme sledovali, jak se u dětí dále vyvíjely dovednosti četby a psaní v první třídě základní školy.

Vývoj gramotnosti, jazykově-kognitivní pokroky, specifické poruchy u dětí, odklad školní docházky, fonematische uv domování.

Tlo a charakter - zpráva z výzkumné studie

Mgr. František Zimmel

Centrum komplexní péče Roseta, Nezamyslova 13a, Praha 2

Zpráva ze započaté výzkumné studie, jejíž cílem je ověřit reliabilitu a validitu metody posouzení charakteru na základě testů tla pacient /klient vycházející z charakterové typologie A. Lowena. Skupina 5 hodnotitel posoudí videozáznamy tlesného projevu 50 probandů. Hypotézy o charakteru probandů budou srovnány s vnějším kritériem (osobnostní dotazník NEO, ROR a houbkové interview). Záměrem studie je kvantitativními metodami zkoumat souvislosti mezi tlem a osobností. Tato souvislost je opakovaně diskutována v akademické i folkové psychologii, existuje nicméně jen málo empiricky zaměřených výzkumných projektů. Výsledky výzkumu mají přímou aplikaci v klinické psychodiagnostice.

Klinická diagnostika, test tla, charakterová typologie A. Lowena, reliabilita.

Podporna z interního vědeckého grantového programu Filozofické fakulty University Karlovy pro rok 2011

U Udělej si PhD na evropském projektu

PhDr. Helena Franke, PhDr. Miroslava Schöffelová

Katedra psychologie, Myslíkova 7, 110 00 Praha

Autorkami příspěvku jsou dvě PhD. studentky katedry psychologie Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, které na podzim 2008 začaly participovat v mezinárodním projektu ELDEL. Tento projekt je realizován na sedmi univerzitních pracovištích v pěti zemích evropské unie a je financován z fondu EU z grantu Marie Curie na podporu kariérního rozvoje mladých výzkumníků a výzkumnic. Jak už prozrazuje akronym ELDEL „Enhancing literacy development in European languages“ celý projekt je tematicky zaměřen na vývoj gramotnostních dovedností dětí v různých evropských jazycích. Obsahem prezentace na konferenci „PhD. existence“ nebudou tentokrát vlastní kognitivní jazyková data, zjištěná na vzorku předškolních a mladších školních dětí. Autorky by příspěvek rády pojaly jako sebereflexi celého jejich „třletého tréninkového procesu“. Vedle samotného odborného referátu by posluchačům rády přiblížily i odvrácenou „neprofesní“ stránku (jakési „kvalitativní podhoubí“) svých třech let prožitých na Slovensku, kde výzkum eší. Cílem prezentace je poskytnout posluchačům vhled do osobního života a osobnostního vývoje zmíněvaných výzkumnic; do jejich partnerského a rodinného života; do jejich „snahy“ vytvořit si nové sociální síť a v neposlední řadě do škály obranných mechanismů a strategií, které musely po dobu svého výzkumného procesu v rámci příspěvků vyvinout. Hlavní závěry příspěvku se budou týkat pojetí vědeckého úspěchu a paradoxů, které takový úspěch přináší. Rády bychom shrnuly základní poznatky z vlastní zkušenosti PhD. studia v Itálii a v jiných státech EU a nabídly vtipnou formou definici „perspektivní mladé vědkyně“ podle evropských kritérií.

PhD., evropské projekty, gramotnostní rozvoj, early stage researcher, researcher skills, trénink.

FP7 - A Marie-Curie Initial Training Network on the scientific study of literacy development

Využití grafometrie v psychologické diagnostice

Mgr. Dalibor Kučera, Jana Havigerová, Jiří Haviger

Psychologický ústav FF MU v Brně, Arna Nováka 1, 602 00 Brno

Přes pět let se zabývá praktickým využitím grafometrické metody (tj. metody zaměřené na zpracování měřitelných parametrů rukopisu, zde za pomoci opticko-metrického počítačového processingu) při posuzování osobnostních charakteristik pisatele. Mimo obecných rysů je pozornost věnována zejména interpersonálnímu a emocionálnímu profilu pisatele, resp. studiu souvztažností těchto charakteristik s graficko-expressivním projevem. Uvedené téma vychází z disertačního výzkumu EH-IPCH (Emotions in Handwriting, Interpersonal Characteristics in Handwriting), probíhajícího od roku 2010 na Psychologickém ústavu FF MU v Brně.

Grafometrie, diagnostika, interpersonální, emocionální, grafický, osobnost, charakter.

Vývoj kresby v předškolním věku

Mgr. Pavlína Šeflová

PedF UK, Katedra psychologie, Myslíkova 7, 110 00 Praha 1

Kresba je pro dítě typickým výrazovým prostředkem, popisovaným jako spontánní a plynulejší aktivita. Přesto se v populaci dětí předškolního věku nacházejí děti, které nekreslí, případně začínají kreslit mnohem později, než je v běžné populaci obvyklé nebo na výzvu ke kresbě reagují negativně. Proto si v rámci své disertační práce kladu otázky, u kterých skupin dětí předškolního věku se setkáváme s narušeným kresebným vývojem, jaké jsou důvody toho, že se děti s kresbou neseťkají, že se kresba u nich nerozvíjí, jaká je motivace ke kresbě u dětí v předškolním věku a jaká je úloha sociálního prostředí, v němž dítě vyrůstá, pro rozvoj dětské kresby. Ve výzkumu byl dětem v předškolním věku zadán test rozumových schopností a tyto i kresebné testy (volná kresba, kresba postavy pána, kresba domu a autoportrét), další informace byly získány z klinických metod (rozhovory, dotazníky, pozorování, anamnéza). V centru mého zájmu jsou děti, jejichž výkon v kresbě je výrazně nižší než výkon v testu rozumových schopností. Z dosavadních výsledků vyplývá, že jde o děti nezávislé na věku, pohlaví a sociálním prostředí, odkud pocházejí. Tyto děti mají výrazné potíže se zobrazením postavy, kresbu odmítají nebo jsou v kresebné situaci zvýšeně nejisté. Lze uvažovat o „krizi spontánního vývoje kresby“ již u dětí v předškolním věku.

Vývoj kresby, předškolní věk, spontaneita, kresba postavy.

Závislosť od nealkoholových psychoaktívnych látok a vybrané osobnostné premenné

Mgr. Daniela Babincová

Fakultní nemocnice Plzeň

Cieľom našej výskumnej práce je v teoretickej oblasti zachytenie odborného prehľadu doterajších poznatkov o problematike závislosti od nealkoholových psychoaktívnych látok (heroín a iné) so špecifickým zameraním vo výskumnej oblasti na vybrané osobnostné premenné pacienta so závislosťou liečiacim sa v detoxikačnom programe v zdravotníckom zariadení. Zámerom nášho výskumu je zachytenie a zastúpenie určitej osobnostnej premennej v súbore pacientov so závislosťou, pretože poznanie osobnosti je dôležitým indikátorom individuálneho a citlivého psychoterapeutického prístupu, ktorý má smerovať k podpore pacienta k zmene a k abstinencii. Zameriavame sa na osobnostné premenné ako extroverzia, depresia, spôsob výchovy v rodine, sebahodnotenie, subjektívne hodnotenie skupinovej psychoterapie a psychoterapeuta pacientom a schopnosťloveka k existencii. Osobnostnú premennú v našom výskume charakterizujeme ako určitú oblasť týkajúcu sa osobnosti v zmysle komplexného poňatia.

Komorbidity závislosti, rodina a závislosť, osobnosť a závislosť, psychoterapia.

Zvládacie stratégie u hraničných pacientov

Mgr. Silvie Rucká

I PPP, Novoborská 8, Praha 9, 19000

V posledných dobách sa v literatúre i v praxi stretávame stále častejšie s diagnózou hraničných porúch osobnosti. Z výsledkov mnohých výskumov provedených u pacientov s hraničnou poruchou vyplývajú jasná špecifika týkajúca sa zvládania, ktoré táto skupina pacientov v stresových situáciách používa. Cieľom provedeného výskumu bolo zistiť, aké zvládacie stratégie hraniční pacienti v stresových situáciách používajú a či sa v nich líšia od stratégií, ktoré používa zdravá populácia, ktorá nikdy psychiatricky liečená nebola. Ako výskumný soubor boli zvolené pacientky s niekoľkými psychiatrickými poruchami, u ktorých bola na základe dotazníku BPI zistená hraničná porucha osobnosti. Užitočnými metodami boli tiež rozhovory s pacientkami, ktoré boli krometých dotazníkov BPI a SVF 78 a u dvoch pacientiek tiež klinický rozhovor. Na základe aplikácie týchto metód bolo zistené, že hraniční pacienti sa vo väčšine posudzovaných škál dotazníku SVF 78 výrazne líšia v používaní zvládacích stratégií od zdravé populácie, kedy krometých dotazníkov BPI a SVF 78 boli významne vyššie hodnotené negatívne stratégie zvládania a nižšie hodnotené pozitívne stratégie zvládania.

Hraničná porucha osobnosti, zvládacie stratégie, proces adaptácie, zvládanie.

Ž

Životný príbeh ako spôsob zobrazenia profesie školského psychológa

Mgr. Michaela Vaňová

PF UMB, Ružová 13, 97411 Banská Bystrica

Autorka ponúka prehľad o výskume realizovanom v rámci diplomovej práce - zobrazuje profesiu školského psychológa netradičným spôsobom, na základe analýzy naratívneho interview. Ide o špecifický prípad kvalitatívneho neštruktúrovaného interview, kedy respondent vyrozpráva chronológiu vlastného života; predstavuje teda zápis, analýzu a vyhodnotenie života určitej osoby. Na základe prepisov 4 rozhovorov so školskými psychológmi pôsobiacich v praxi minimálne 7 rokov sme vytvorili konkrétny kategórie s prihliadnutím na prelomové momenty v ich živote a hlavné fázy ich profesionálnej kariéry. Vychádzali sme z modelu analýzy životného príbehu Dana P. McAdamsa pričom sa postupuje analýzy údajov a tvorby teórie P. Gavoru. V príspevku predstavujeme syntézu 4 obsahových analýz životných príbehov školských psychológov. Za najpodnetnejšie kategórie pre formuláciu praktických odporúčaní pre školskú psychológiu a profesiu (nielen) školského psychológa pokladáme kategórie Špecifiká práce školského psychológa, Profil školského psychológa a Profesionálna izolovanosť. Tieto zistenia porovnávame v závere s výsledkami analýzy 4 životných príbehov zachytených formou esejí od nemeckých školských psychológov, pričom poukazujeme na rozdiely a podobnosti v práci školských psychológov na Slovensku a v Nemecku v spolkovej krajine Severné Porýnie - Westfálsko.

Školská psychológia, školský psychológ, životný príbeh, naratívne interview.

Anotace (azeno abecedn)

prezentace poster

Aspekty životní spokojenosti singles a jejich ov ení na škálách

Mgr. Veronika O enášková

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie,
K ížkovského 10, 771 80 Olomouc

Výzkum navazuje na kvalitativní studii realizovanou prost ednictvím semistrukturovaných interview a metody SEIQoL, která odhalila výskyt specifických fenomén souvisejících se životní spokojeností singles. Výsledky kvalitativního výzkumu ukázaly, že prožitek spokojenosti se odvíjí od hodnotové orientace, konfliktu hodnot láska vs. kariéra, pot eby nezávislosti bez ochoty se výrazn omezovat a ulpívání v minulém partnerském vztahu. Aktuální výzkum se zam uje na ov ení výskytu uvedených aspekt u širší populace singles pomocí kvantifikace získaných poznatk do ty škál a jednoho nástroje k ov ení spokojenosti. Studie si dále klade za cíl sestrotit takovou metodu, která by spolehliv ov ila, jak je spokojenost mladých lidí bez partnera t mito st žejními faktory ovliv ována. Celkový design výzkumu lze klasifikovat jako smíšený. Jedná se o aplikaci tzv. sekven ní objevné strategie, jejíž užití je v našich podmínkách nové a ojedín lé.

Životní spokojenost, singles, hodnotová orientace, konflikt hodnot, nezávislost workshopu.

Copingové strategie u chronické bolesti: Tvorba dotazníku DCB 3

Mgr. Tomáš Brožek, Dis.

Vojenský rehabilitační ústav Slapy, 25208 Slapy

Procesy kognitivního zpracování bolesti jsou vymezeny jako názory na bolest a coping bolesti. Názory na bolest zahrnují relativně stabilní výklad a hodnocení bolesti. Coping bolesti zahrnuje aktuální obnovování psychické rovnováhy při stresu při soběném bolestivým stavem. Předkládaná metoda pro hodnocení copingu bolesti, dotazník DCB 3, je rozšířením předchozích verzí dotazníků DCB a DCB 2. Při vodní 42 položkovou verzí dotazníku jsme podrobili sérii faktorových analýz metodou Varimax v programu EQS 6.1. Tímto způsobem jsme extrahovali tři dostatečně reliabilní a prakticky nezávislé škály pozitivního copingu bolesti: Vzдорování (9 položek; Cronbachova alfa = 0,84), Odhodlání (5; 0,77) a Přijetí (5; 0,75). Kritérii validity byly dotazníky z testové baterie Centra pro výzkum a léčbu bolestivých stavů ve Fakultní nemocnici v Motole. Faktor Vzдорování velmi silně záporně koreluje s afektivními složkami bolesti, naopak minimálně koreluje s namáhavou intenzitou bolesti. Faktor Odhodlání přibližně stejně silně koreluje se strachem a pozorováním bolesti a se stupnicí Mystérium z dotazníku Názor na bolest. Faktor Přijetí nejvýznamněji koreluje s dobou trvání bolesti a názorem, že bolest bude přetrvávat i v budoucnosti. Názvy a povaha jednotlivých stupnic jsou posléze diskutovány. Reliabilita a validita byly zkoumány a normy byly vytvořeny na vzorku 104 pacientů Vojenského rehabilitačního ústavu Slapy (45 mužů, 59 žen, průměrný věk 55,25, SD 11,5), trpících chronickou nebo dlouhodobou bolestí pohybového aparátu. Výsledkem našeho výzkumu pak byl dotazník (inventář) o 19 položkách s normami vyjádřenými ve STENech a to dohromady i zvlášť pro každé pohlaví.

Strach z bolesti, Coping bolesti, Dotazník copingu bolesti.

D Diagnostika sociálnych zručností alebo sociálnej inteligencie?

Mgr. Michaela Vaňová

Katedra psychológie Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici

Autorka predstavuje projekt výskumu dizertačnej práce zameraný na komparáciu vybraných meracích nástrojov sociálnej inteligencie a jej príbuzných konštruktov u detí mladšieho školského veku. Pojednáva o základných pojmoch súvisiacich s konceptom sociálnej inteligencie (sociálna zrelosť, sociálne zručnosti, sociálne kompetencie), ako aj o príbuzných konštruktoch (emocionálna inteligencia, Gradnerova interpersonálna inteligencia, Bar-Onov model emocionálno-sociálnej inteligencie). Na základe teoretickej analýzy kľúčových pojmov charakterizuje sociálnu kompetenciu ako hlavný prediktor sociálne kompetentného alebo žiaduceho správania, ktoré je v období mladšieho školského veku základom pre nadviazanie priateľských vzťahov a prijatia jedince do skupiny rovesníkov. Cieľom výskumu je preklad a jazyková adaptácia ratingovej škály SSRS (Social Skills Rating System) na slovenské podmienky.

Sociálne zručnosti, sociálna inteligencia, sociálna kompetencia, mladší školský vek, diagnostika, Social Skills Rating System.

D Dynamické testovanie profesijných záujmov: konštrukcia nástroja

Mgr. Marcel Martoník

Inštitút psychológie, Prešovská univerzita v Prešove

Príspevok je súčasťou projektu k dizertačnej práci a zaoberá sa opisom tvorby nástroja určeného pre meranie potenciálu profesijných záujmov k zmene s využitím princípov dynamického testovania. Doterajšie nástroje diagnostikujúce profesijné záujmy pracujú s konštruktom profesijného záujmu ako so stabilným, vykazujúcim minimálne zmeny v čase. Mnohé výskumy však poukázali na fakt, že záujmy sa predovšetkým počas obdobia adolescencie menia a tento fakt nezohľadňuje žiadny z doteraz známych záujmových inventárov. Záujmy zohrávajú pri výbere profesie a smeru ďalšieho štúdia významnú úlohu a práve nevyhranenosť záujmov u niektorých žiakov prípadne ich deficit môžu túto voľbu žiakovi výrazne sťažiť. Cieľom vyvíjaného nástroja je identifikácia tých záujmových oblastí, u ktorých je ich pravdepodobnosť rozvoja u testovanej osoby vysoká.

Dynamické testovanie, profesijný záujem, zmena záujmov, vývin záujmov.

„Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. LPP-0099-09“.

Interakce u itel-žák v prom nách primárního vzd lávání

Mgr. Dominika Stolinská

KPP PdF UP; Žižkovo nám. 5; Olomouc 771 40

Poster prezentuje finální výsledky výzkumu sou asné úrovni interakce u itel-žák na primární škole realizovaného pro ú ely diserta ní práce. Ve zkratce zachycuje také metodiku ešení výzkumu na podklad konceptu kurikulárních p edstav v oblasti dané problematiky. Významnost kurikulárních snah je potvrzena prezentací apelace na aktuálnost tématu. Prezentované výsledky diserta ní práce eší, zda skute n došlo k prom n pojetí vztahu mezi u itelem a žákem v duchu reformních p edstav o sm ru procesu transformace eského školství v této oblasti, nebo zda k ní došlo pouze áste n – p ípadn v jaké mí e, nebo zda se p ístup u itele k žákovi po snahách implementovat reformní kroky do praxe nezmenil v bec.

Interakce u itel-žák, primární škola, eduk. proces, kurikulární reforma, výzkum.

I Intuitívne usudzovanie z perspektívy neurofyziológie mozgu

Mgr. Mária Túnyiová, PhDr. Ivan Sarmány-Schuller, CSc.

Ústav experiment. psych. SAV, Dúbravská cesta, Bratislava

Cieľom prezentácie projektu výskumu je predstavenie problematiky intuitívneho usudzovania z pohľadu neurovied. Práca sa pokúša nájsť koreláty špecifických kognitívnych funkcií podiehajúcich sa na intuitívnom usudzovaní (implicitná pamäť, implicitné učenie) a aktivite korešpondujúcich oblastí mozgu. Individuá, ktorí majú poškodený mediálny temporálny lalok alebo štruktúry medzimozgu, dosahujú výborné výsledky v testoch implicitnej pamäti (napr. priming testy), ale veľmi zlé v testoch explicitnej pamäti (Rugg, 1995). Môžeme preto predpokladať existenciu rozdielnych oblastí mozgu pre proces spracovania implicitných a explicitných informácií. Zdá sa, že pri primingu je neurálna aktivita znížená oproti práci s novou informáciou (Volz, von Cramon, 2007). Znížená aktivita sa objavuje v rôznych oblastiach mozgu v závislosti od spôsobu percepcie a spracovania určitej (vizuálnej, auditívnej, atď.) informácie. V práci je osobitná pozornosť venovaná intuitívnemu riešeniu priestorovej logickej úlohy (classic slide puzzle). Vzorku budú tvoriť osoby psychicky a fyzicky zdravé, praváci, vo veku 18 až 25 rokov, s priemernou inteligenciou. Elektrická aktivita mozgu bude snímaná pomocou EEG. Bude využitá metodika evokovaných potenciálov, namerané hodnoty budú porovnané s kontrolným EEG záznamom. Participantom bude po zúčastnení v úlohách (=implicitnom učení) vysvetlené, ako pod intuitívnym riešením úlohy rozumieme (neverbálne, na základe „pocitu“, rýchle, založené na heuristikách...), následne budú požiadaní, aby takým spôsobom úlohu riešili. Predpokladáme zníženie aktivity v asociatívnom vizuálnom kortexe, pravom superiornom parietálnom laloku a talame (tieto centrá sú aktívne pri uvažovaní s vizuopriestorovým materiálom) v porovnaní s kontrolným EEG záznamom.

Intuícia, implicitná pamäť, implicitné učenie, EEG, neurofyziológia

Racionalita emócií a kvalita usudzovania v situáciách sociálnej výmeny VEGA 2/0204/09

Jsou Slováci temperamentnější nebo se prostě jen „umí projevit“?

PhDr. I. Poláková Šolcová, doc. Ing. Mgr. et Mgr. Peter Tavel, PhD.

Psychologický ústav AV ČR, Praha, ČR

Emoce se promítají do každého aspektu lidského života a v psychologii patří k základním tématům zkoumání. V mnoha výzkumech bylo prokázáno, že se jednotlivé kultury liší v pravidlech emočního projevu (display rules), pravidlech prožívání emocí (feeling rules) a v emoční regulaci (emotion regulation): tyto kulturní odlišnosti ovlivňují emoční spontaneitu a emoční projev svých členů. V naší studii jsme se zaměřili na porovnání souboru vysokoškolských studentů z České republiky (N=107) a Slovenska (N=144). Zajímalo nás, zda se soubory liší ve frekvenci i v regulaci prožívaných emocí. Východiskem byl námi sestavený sebesposuzovací inventář (Poláková Šolcová a kol. 2008), který obsahoval 79 slovo označujících emoce. Respondenti zaznamenávali, jak často prožívají uvedené emoce a jakým způsobem je dávají najevo. Z výsledků vyplývá, že oproti českým respondentům slovenští účastníci signifikantně častěji projevují svoje emoce otevřeně (projevím p esně to, co cítím), zatímco etnost emočních prožitků je v obou souborech srovnatelná.

Emoce, regulace emocí, frekvence emocí, display rules.

Kvalita života adolescentov s onkologickým ochorením v podmienkach SR

PhDr. Lucia Lekárová, PhD.

Materiálovotechnologická fakulta STU, Paulínska 16, Trnava

Príspevok je obsahovo orientovaný na špecifickú problematiku, a to na kvalitu života dospievajúcich, ktorí sú limitovaní onkologickým ochorením. Príspevok sa zaoberá všetkými faktormi, ktoré pôsobia v smere znižovania i zvyšovania kvality života onkologicky chorých adolescentov. Onkologické ochorenie výrazne mení sociálny svet mladého loveka a jeho rodiny a samozrejme zasahuje aj do širokých sociálnych štruktúr. V centre pozornosti je tiež systém starostlivosti o onkologicky chorého dospievajúceho a jeho rodinu, zároveň popisujeme problémy, s ktorými sú mladí ľudia a ich rodiny najviac konfrontovaní, či už priamo v nemocnici počas hospitalizácie, ale aj v prirodzenom prostredí doma.

Kvalita života, onkológia, hospitalizácia, kompenzácia, adolescent, sociálny dopad.

K

Kvalita života a emocionálne prežívanie u onkologických pacientok

Mgr. Karolína Barinková, doc. PhDr. Margita Mesárošová PhD.

FF UPJŠ v Košiciach, Katedra Psychológie, Petzvalova 4

Emócie, pozitívne ako aj negatívne, patria medzi dôležité aspekty psychického prežívania závažných ochorení, medzi ktoré radíme nesporne aj malígne a benígne ochorenia, prezentované v tomto príspevku. Štúdiá bola zameraná na zisovanie vzťahov prežívania emócií hnevu, smútku a pozitívnych emócií ku konceptu kvality života u skupiny pacientok s onkologickým ochorením. Súčasťou výskumu bolo aj preukázanie významných rozdielov v prežívaní faktorov kvality života podľa demografickej charakteristiky veku a typu onkologického ochorenia pacientok. Výskum sa realizoval na základe subjektívnych vypovedí z administrovaného dotazníka Kvalita života (QLACS) a škály Profil nálad (POMS) u celkovej skupiny 144 pacientok s onkologickým ochorením. Získané údaje boli zhromažďované zámernou, poštovým a osobným kontaktom s pacientkami. Výsledky výskumu preukázali vzťahy hnevu a smútku a faktorov kvality života, rovnako ako negatívne vzťahy pozitívnych emócií a kvality života u celkovej skupiny pacientok. Štúdiá nepreukázala rozdielnosť v prežívaní kvality života pacientok vzhľadom na druh onkologického ochorenia. Samotný výskum naopak potvrdil významné rozdiely v prežívaní faktorov kvality života podľa veku u pacientok a malígnym a benígnym ochorením, v prípade prežívania niektorých jej faktorov.

Kvalita života, emócie, malígne a benígne ochorenie.

K

Kyberšikana jako společenský problém

PhDr. Jan Šmahaj, doc. PhDr. Panajotis Cakirpaloglu, DrSc.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie,
Klížkovského 10, 771 80 Olomouc

Cílem studie bylo zjistit výskyt a formy kyberšikany u žáků základních a středních škol. Základní vzorek tvořili žáci ze 17 základních škol a 6 středních škol ve čtyřech krajích České republiky. Pro sběr dat byla využita testová baterie obsahující 3 dotazníky. Vyhodnocení bylo provedeno podle typu získaných dat pomocí popisné a testovací statistiky. Příspěvek přináší dílčí výsledky disertační práce.

Kyberšikana, šikana, kyberprostor, anonymita.

Mediovaná u ebná skúsenos u detí zo sociálne znevýhod ujúceho prostredia

PhDr. Zuzana Laputková

Katedra psychológie UPJŠ, Petzvalova 4, 040 11 Košice, SR

Príspevok referuje o projekte plánovaného výskumu so zameraním na vzorku populácie detí pochádzajúcich zo sociálne znevýhod ujúceho prostredia. Teoretickú bázu výskumu predstavuje dynamická paradigma. Výskumný projekt sa sústre uje na koncept mediovanej u ebnej skúsenosti v súvislosti so zvyšovaním u ebného potenciálu detí. Jedným z hlavných cie ov výskumu je zisti , i existujú rozdiely vo vybraných kognitívnych deficitoch medzi de mi pochádzajúcimi zo sociálne znevýhod ujúceho prostredia a de mi z prostredia sociálne neznevýhod ujúceho. Rovnako si výskum kladie za cie overi vhodnos aplikácie Batérie kognitívnej modifikovate nosti (Cognitive modifiability battery – Tzuruel, D.) u detí zo sociálne znevýhod ujúceho prostredia v našich podmienkach.

Mediovaná u ebná skúsenos , sociálne znevýhod ujúce prostredie, u ebný potenciál.

Grantová podpora: VEGA 1/0310/10 Sociálnopsychologické determinanty zdravého psychosociálneho vývinu a realizácie vývinového potenciálu nadaných a znevýhodnených detí a adolescentov.

Možnosti a úskalí ve ejného mín ní v digitálním sv t

doc. PhDr. Panajotis Cakirpaloglu, DrSc., PhDr. Jan Šmahaj

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie,
K řzkovského 10, 771 80 Olomouc

Zájem o celospole enské d ní je úzce spjato s otázkou subjektivní motivace ob an projevovat vlastní názory v í daným problém m a tímto participovat na jejich ešení. Indikuje to míru demokratické kapacity spole nosti a transparentnost širších mechanism regulace procesu rozhodování politických subjekt . P esto se však setkáváme spíše s opa ným trendem, kdy svobodní ob ané ztrácí sv j aktivní zájem zajímat se o ve ejné mín ní a aktivn se podílet na jeho utvá ení. Rozvoj moderních komunika ních technologií poskytuje nové možnosti, zejména pro zjiš ování názoru ve ejného mín ní na aktuální regionální a celospole enská témata. Je z ejmé, že se elektronický sb r dat od tradi ního zp sobu sb ru dat v „terénu“ odlišuje, p esto však dokáže nabídnout celou adu nových p ístup a mechanism , které zefektivní sb r, zpracování a posléze zve ejn ní cenných informací. P ísp vek p edstavuje projektový zám r, kterým je monitorovat ve ejné mín ní v R ale i v zahrani í. P edm tem jsou výhody a nevýhody elektro- nického sb ru dat zahrnující í problematiku motivování respondent . Jedním z primárních cíl projektu je oslovení a vedení student katedry psychologie aktivn se podílet ve všech etapách on-line sb ru dat v rámci p edm tu psychologie ve ejného mín ní.

Ve ejné mín ní, on-line sb r dat, motivace respondent .

N

Napätie/pokoj a reakcie na stres ako k ú ové oblasti dotazníka GPOP

Mgr. Alexandra Královi ová

ÚAP, FSEV UK, Mlynské luhy, .4, 821 05 Bratislava

Príspevok predstavuje teoretický preh ad kvalít – výhod a prínosov dotazníka typológie osobnosti GPOP. Populárny „predchodca“ GPOP – dotazník MBTI zis oval 4 dimenzie, ktoré sa prekrývajú s GPOP: Extraverzia-Introverzia, Poci ovanie-Intuícia, Myslenie-Cítenie, Posudzovanie-Vnímanie. Na základe nich je možné ur i 16 typov. Príspevok sa zameriava predovšetkým na piaty konštrukt GPOP, dimenziu Napätie/Pokoj. Po pridaní tejto dimenzie je dotazník GPOP porovnávaný s dotazníkom NEO-FFI a jej dimenzie Neurotizmus. Škála Napätie/Pokoj sa v GPOP nevyužíva na definovanie konkrétneho typu, no poukazuje na zvládanie stresu posudzovaného. Príspevok zah a príklady inferiórneho pôsobenia funkcií po as stresových udalostí, a tak poukazuje na opatrnos í interpretácie pri zaradení jednotlivcov do typológie.

GPOP, napätie/pokoj, stres.

P

P stounská pé e u dospívajících

Mgr. Olga Pa ízková, PhDr., PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.

Cílem projektu je postihnout strukturální procesy a adaptabilitu v rodinách, ke kterým dochází po umíst ní dospívajícího do p stounské nebo hostitelské pé e. Cílová skupina respondent byla tvo ena ze len rodin, které dlouhodob vykazují známky funk ní rodiny - rodi e, kte í byli shledáni jako perspektivní p stouni na základ šet ení a v jejichž pé i bylo alespo jedno osvojené dít , které dosáhlo zletilosti. Zárove je v takové rodin stále v pé i alespo jedno dít staršího školního v ku. V roce 2008 prob hl pilotní výzkum na menším vzorku respondent . Získaná data pak byla podkladem pro st žejní ást výzkumného projektu, realizovaného v letech 2009-2010 ve spolupráci s OSD ti pat í dom .

P stounská pé e.

GAUK - 2008-2010

P

Preventure - souasná zkušenosti a ověření efektivity metodiky v praxi

PhDr. Eva Maierová, PhDr. Martin Dolejš, Ph.D., Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.,
Mgr. Lenka Endrödiová, doc. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., Mgr. Lenka Štátná

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie;
Centrum adiktologie Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty a Všeobecné fakultní
nemocnice Univerzity Karlovy v Praze

Preventure je novou metodou v oblasti indikované primární prevence užívání návykových látek, která je zadaptovaná na české prostředí. Metodiku navrhly P. J. Conrod a S. H. Stewart, je postavena na identifikaci 4 osobnostních rysů pomocí diagnostického nástroje SURPS (Substance Use Risk Profile Scale). Uvedené osobnostní rysy se často vyskytují u dětí a adolescentů s rizikovým chováním. Jde o Negativní myšlení, Pocity citlivosti, Impulzivitu a Vyhledávání vzrušujících zážitků. Pomocí dotazníku SURPS jsou rozpoznáni jedinci s vyšším skóre ve výše zmíněných osobnostních rysech. Poté následuje krátká cílená skupinová intervence s pracovními sešity. Intervenční proces tvoří tři základní složky: a) kognitivně-behaviorální; b) psychoedukace; c) motivační intervence. Intervence využívá různé dílčí techniky, trvá (5x 45 minut) pro každý rizikový faktor osobnosti. Skupinu vedou dva facilitátoři. Cílem práce je informovat o souasných zkušenostech z praxe s touto metodikou a nastínit chystané kvaziexperimentální ověření efektivity této metodiky než se s ní bude naplno pracovat v praxi.

Preventure, indikovaná primární prevence, skupinová intervence, rizikové chování.

Projekt CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni.

P

Prínos naturalistického prístupu a RPD modelu do oblasti rozhodovania

Mgr. Ivana Kamhalová

UEP SAV, Dúbravská cesta 9, 813 64 Bratislava

Teoretický príspevok sa zaoberá výhodami a prínosom naturalistického prístupu (NDM) v oblasti rozhodovania. Procesom rozhodovania sa zaoberalo množstvo psychologických, ekonomických, matematických a štatistických teórií. V minulosti mali najsilnejší vplyv normatívne teórie rozhodovania, ktoré pochádzajú z ekonomickej psychológie. Procesy rozhodovania popisujú prostredníctvom konceptu hodnoty a pravdepodobnosti dosiahnutia cieľa. Tieto procesy boli skúmané najmä pomocou experimentov, teda v umelých situáciách. Výhodou naturalistického prístupu je, že procesy rozhodovania skúma v prirodzených podmienkach. NDM je teda charakteristický a zároveň jedinečný tým, že prebieha v reálnych životných situáciách a ich podstatou je krízová dynamická situácia, meniace sa podmienky a ciele, časový tlak a vysoké riziko spojené s uskutočnením rozhodnutia. Príspevok taktiež oboznamuje so základnými stratégiami naturalistického rozhodovania pričom sa zameriava na RPD model, ktorý popisuje to, ako ľudia najčastejšie uskutočňujú rozhodnutia v prirodzených podmienkach.

Rozhodovanie, tradičné rozhodovanie, naturalistické rozhodovanie (NDM), RPD model.

P

Psychofyzologické koreláty vo využití v automobilovom priemysle

Mgr. Soláriková Petra, Ing. Vavrinský Erik, PhD., Doc. PhDr. Brezina Igor, Csc.

Katedra psychológie, Gondova 2, 814 99 Bratislava

V plánovanom projekte vychádzame z našich doterajších interdisciplinárnych zistení priebehu psychofyzologického výkonu v závislosti od rôznych aktívnych úrovní a iných premenných ako sú kognitívne a situačné koreláty. Zameriavame sa na využitie novej inštrumentálnej techniky ako sú kontaktné i optické monitorovanie psychofyzologických korelátov. Prostredníctvom aplikácie termokamery MobIR® M8 plánujeme monitorovať a analyzovať teplotu telesného jadra a periférnej časti tela s možným porovnaním s kontaktnými senzormi. Na vyhodnotenie frekvencie srdca, psycho-galvanickej reakcii kože, EMG a sakadických pohybov očí zamýšľame využiť software LabChart. Pripojili by sme aj analýzu výskytu výrazov emócií pomocou softvéru Emotion. Možné využitie vidíme napríklad v automobilovom priemysle, kde registrácia psychofyzologických zmien by mohla prispieť k bezpečnejšej jazde.

Vodivosť a teplota kože, stres, pamäť, pozornosť, neurotizmus.

Prezentovaná práca je podporená projektom VEGA 10/025/00

P

Psychologie na cest k Marsu

PhDr. I. Poláková Šolcová (CZ), PhDr. I. Šolcová, PhD. (CZ),
prof. PaedDr. I. Stuchlíková, CSc. (CZ), PhDr. Y. Mazehová (CZ),
Ing. Michal Šerý (CZ), Dr. Alla G. Vinokhodova (RU)

Psychologický ústav AV ČR, Praha, ČR

Před padesáti lety vzletl člověk poprvé do kosmu. Od té doby došlo k významným posunům v technických, bezpečnostních i ergonomických parametrech raketoplánů, ale i v psychologických požadavcích na členy mise, kosmické středisko a agenturní management. Pro kosmické orbitální a meziplanetární mise je charakteristické prostředí izolace, prostorové omezení, mikrogravitace, vibrace a akustická zátěž, monotónní činnost a vysoké požadavky na pracovní výkonnost a mnoho dalších stresových faktorů. Kosmické mise bývají často dlouhodobé a posádky jsou složeny z několika členů různých národností a kulturního zázemí, což přináší další nároky na psychickou odolnost a flexibilitu každého účastníka. Při reálné cestě na Mars ke stávajícímu výtu nárok přibývá komunikační prodleva (až cca 40 minut), která znamená definitivní překážku v možnosti řešit se Zemí aktuální problémy mise i jednotlivce. V této studii se zabýváme vybranými stresory a fenomény, kterými se kosmická psychologie zabývá v souvislosti s plánovaným letem na Mars.

Izolace, kosmický let, stres, Mars.

Ř. P407/11/2226 Dynamika resilience a jejích zdrojů u členů posádky v průběhu simulace dlouhodobého kosmického letu

Sebakontrola a agresívne správanie palestínskych adolescentov pochádzajúcich z rodín s uväzneným lenom

Mgr. Luay Zaool, Prof. PhDr. Ladislav Lovaš, CSc.

PJ Safarik University in Kosice, Faculty of Arts, Department of Psychology, Slovak Republic

Pozadie: Cieľom štúdie bolo preskúmať rozdiely v sebakontrola a agresívnom správaní medzi palestínskymi adolescentmi z rodín s lenom vo výkone trestu a adolescentmi z bežných rodín. Metódy: 300 adolescentov z rodín s lenom vo výkone trestu sme porovnali s rovnakým počtom adolescentov z bežných rodín. Vzorka bola vybraná náhodne a skupiny sa nelíšili v demografických premenných. Deti absolvovali testy agresívneho správania a sebakontroly. Na porovnanie úrovne agresívneho správania a sebakontroly medzi skupinami sme použili analýzu rozptylu. Výsledky: Výsledky poukazujú na významné rozdiely medzi oboma skupinami na úrovni fyzickej agresie ($p < 0.001$), $d = 0.09$, verbálnej agresie ($p < 0.001$), $d = 0.10$, hostility ($p < 0.001$), $d = 0.06$ a hnevu ($p < 0.001$), $d = 0.08$. Úroveň sebakontroly bola významne nižšia u detí pochádzajúcich z rodín s lenom vo výkone trestu ($p < 0.001$), $d = 0.022$. Efekt uväznenia na sebakontrolu detí sa nelíši vzhľadom na pohlavie. Diskusia: Agresívne správanie úzko súvisí so sebakontrolou. Výskumy poukázali na to, že sebakontrola je jedným z najlepších prediktorov kriminálneho, antisociálneho správania. Negatívne súvislosti medzi sebakontrolou a viacerými druhmi agresivity - fyzickou, verbálnou, hostilitou a tendenciou k zlosti boli potvrdené i na vzorke slovenských adolescentov. Predpokladali sme rozdiely v sebakontrola medzi deťmi postihnutými uväznením lena rodiny a deťmi z bežných rodín. Porovnanie oboch skupín v sebakontrola poukázalo na nižšiu úroveň sebakontroly detí väznených rodičov v porovnaní s ostatnými. Potencionálne rodové rozdiely v sebakontrola u detí, ktorí majú uväznených lenov a kontrolnou skupinou sa nepreukázali by významné. Naše výsledky potvrdili takisto predpoklad negatívneho vzťahu medzi agresivitou a sebakontrolou. Vysoká agresivita súvisí s nízkou sebakontrolou a opačne. Závery: Uväznenie lena rodiny sa javí ako faktor ovplyvňujúci sebakontrolu detí, ktorá môže u nich vo väčšej miere spôsobovať problémy so správaním.

Uväznenie, adolescenti, agresívne správanie, sebakontrola, Palestína.

Srovnání českých a romských dětí v oblasti řešení progresivních matic

Mgr. Anna Páchová, PhDr. Miroslav Rendl CSc.

PedF UK, katedra psychologie, Myslíkova 7, Praha 1

Rozdíl ve výsledcích inteligentních testů se zabývá mnoho studií. Ukazuje se, že u kterým skupinám se v této oblasti daří méně, než skupinám jiným. Cílem naší práce bylo objasnit důvody selhávání romských dětí v úlohách inteligentních testů. Za tímto účelem byl vybrán pretestový a retestový soubor matic ze souboru Ravenových progresivních matic a byly vytvořeny tři soubory ušlechtilých matic. Potvrdilo se, že principy progresivních matic jsou ušlechtilé, že tedy výsledky v maticových úlohách nejsou odrazem pouze biologických faktorů, ale jsou ovlivněny prostředím, ve kterém dítě vyrůstá. Za tímto účelem byl vybrán pretestový a retestový soubor matic ze souboru Ravenových progresivních matic a byly vytvořeny tři soubory ušlechtilých matic. Potvrdilo se, že principy progresivních matic jsou ušlechtilé, že tedy výsledky v maticových úlohách nejsou odrazem pouze biologických faktorů, ale jsou ovlivněny prostředím, ve kterém dítě vyrůstá. V obou testových souborech (v pretestu i v retestu) byly výsledky českých dětí statisticky významně lepší, než výsledky romských dětí (v retestu však byly rozdíly na hranici statistické významnosti). Míra zlepšení byla naopak vyšší u romských dětí. Díky ušlechtilosti se tedy výsledky romských a českých dětí přiblížily. Horší výsledky romských dětí tedy nelze popisovat kognitivní nedostatkem, ale spíše obecnějším podnětem sociokulturnímu prostředí, se kterým souvisí absence zprostředkovaného učení a jehož důsledkem je fakt, že romské děti méně realizují potenciál zóny nejbližšího vývoje.

IQ, minority, progresivní matice.

Stratégie zvládania stresu v pomáhajúcich profesiách

Mgr. Renáta Dörnhöferová

Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Krátky pohľad na pracovníkov v pomáhajúcich profesiách, na ich preferované stratégie zvládania stresu cez kvalitatívnu optiku výsledkov skórovania v dotazníkoch CSI, SVF78 a OSI-R. Zamestnanci ako aj dobrovoľníci v pomáhajúcich profesiách sú pri svojej práci vystavovaní závažným situáciám. Dlhodobým vystavovaním sa závažným situáciám, ktorých zvládanie môže byť nad ich sily sa menia tieto situácie na stresové. Pri používaní nevhodných stratégií zvládania stresu môže dochádzať k hromadeniu sa nepriaznivých vplyvov a tak k frustrácii, vyhoieteniu i až k fluktuácií zamestnancov. Cieľom tohto parciálneho predvýskumu bola analýza copingových stratégií jedincov pracujúcich v pomáhajúcich profesiách. Položili sme si otázku, aké sú najpoužívanejšie stratégie zvládania stresu u ľudí v pomáhajúcich profesiách. Predpokladali sme, že zamestnanci a dobrovoľníci zotrvávajúci v oblasti pomáhajúcich profesií, budú používať najmä Lazarusom opísané copingové stratégie orientované na riešenie problému, ktorých existencia bola potvrdená aj výsledkami dotazníka Coping Strategies Inventory (CSI), ktorého autorom je Tobin. Avšak predpokladáme u participantov tiež používanie pozitívnych stratégií zvládania, ktoré budú merané podľa Janke a Erdmannovej metodiky SVF78. Obe metodiky sme pre získanie plastickejšieho obrazu doplnili o dotazník OSI-R (Inventórium zamestnaneckého stresu). Dotazníkom OSI-R sme merali mieru zamestnaneckého stresu a psychologického napätia respondentov, ktoré sú dimenziami procesu prispôsobenia sa zamestnaniu. V predtestovacej fáze sme oslovili 12 participantov z cieľovej skupiny (sociálny pracovníci, pracovníci detského domova a domova pre seniorov, apod.) a administrovali sme u každého z nich postupne všetky tri metodiky. Výsledky na ktoré sme nahliadali z kvalitatívneho hľadiska potvrdili naše predpoklady. Ako dve najčastejšie sa používané copingové stratégie u nášho výberového súboru participantov boli vyhodnotené stratégie orientované na riešenie problému a vyhadzovanie sociálnej opory.

Pomáhajúce profesie, stress, coping.

Súvis piatich osobnostných faktorov s Hollandovými RIASEC typmi

Mgr. Pavla Kolátorová

Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK v Bratislave

Jednými zo základných faktorov uplatňujúcich sa pri voľbe povolania a v kariérovom poradenstve sú osobnostné vlastnosti a profesijné záujmy. V psychologických výskumoch sú dva široko akceptované modely na meranie osobnostných typov a záujmov - pre osobnosť je to päťfaktorový model, pre záujmy je to Hollandova RIASEC teória. Holland vždy veril, že osobnosť a záujmy spolu úzko súvisia. Cieľom príspevku je zosumarizovať výsledky výskumov, ktorých cieľom bolo zistiť súvis piatich osobnostných faktorov s Hollandovými RIASEC typmi. Súčasťou príspevku je aj projekt výskumu.

Big five, Holland, RIASEC.

Tvorba a ovčenie nástroj pro zjištění úrovn sociálních dovedností

Mgr. Iva Zowadová, Mgr. Pavlína Nakládalová

Katedra primární pedagogiky, Žižkovo nám. 5, Olomouc

Príspevok prezentuje projekt zisťujúci úroveň vybraných sociálnych dovedností d'ť p'edškolsného v'uku. Projekt byl uskutečnen v rámci studentské grantové soutěže na Univerzitě Palackého v Olomouci a reaguje na aktuální potřeby ovčování Rámcového vzdělávacího programu pro p'edškolsní vzdělávání. Cílem projektu je zjistit, jaké úrovn sociálních dovedností, zaměřených na prosociální chování a mezilidské vztahy, dosahují d'ť p'ed vstupem do základní školy a porovnat tento skutečný stav s očekávanými výstupy a sociálními kompetencemi, které jsou nastaveny v Rámcovém vzdělávacím programu pro p'edškolsní vzdělávání. Získaná zjištění odpoví na otázku, zda nastavení kompetencí a výstupů v p'edškolsním kurikulu korespondují s možnostmi dnešních d'ť a potřebami současných společností. Přínos projektu je zaznamenán především v oblasti ovčování výzkumného nástroje a to nejen pro vlastní výzkum disertační práce, ale i pro další možná zkoumání ostatních kompetencí vymezených v RVPPV.

Díť p'edškolsního v'uku, sociální dovednosti, prosociální chování, projekt.

Studentská grantová soutěž Univerzity Palackého v Olomouci (projekt .Pdf_2010_007)

ažkosti pri vo be povolania

PhDr. Miroslava Bruncková, Štefan Vendel

IPs, FF PU, 17. novembra, 080 01 Prešov

Sú asné koncepcie kariérového poradenstva zamerané na riešenie problému a na efektívnu intervenciu pri problémoch súvisiacich s profesijným životom si vyžadujú vhodné meracie nástroje. Momentálne nie je dostupná žiadna diagnostická metóda na meranie ažkostí pri vo - be povolania aplikovate ná na populáciu Slovenskej i eskej republiky. Prezentovaná práca je výsledkom predvýskumu pre konštrukciu a štandardizáciu dotazníka na meranie ažkostí pri vo be povolania. Zaoberá sa aj kategorizáciou ažkostí pri vo be povolania a ich výskytom vzh adom na vybrané socio-demografické premenné.

Vo ba povolania, kariérové poradenstvo, ažkosti pri vo be povolania.

Vplyv priestorového usporiadania školskej triedy na verbálnu komunikáciu žiaka s u ite om

Mgr. Simona Belovi ová

Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre

V experimente sme skúmali vplyv polkruhového a radovo-st pcového usporiadania školskej triedy na verbálnu komunikáciu žiaka s u ite om. Verbálnu komunikáciu sme operationalizovali ako po et odpovedí, ktoré produkuje žiak vo verbálnej komunikácii s u ite om po as jednej vyu ovacej hodiny. Na meranie po tu odpovedí sme vytvorili záznamový hárok. Výskumnú vzorku tvorili študenti gymnázia vzh adom k dôležitosti verbálnej komunikácie v pokračujúcom štúdiu. Zistili sme pozitívny vplyv polkruhového usporiadania na produkciu odpovedí žiakov v porovnaní s radovo-st pcovým usporiadaním. Navrhujeme umiest ova menší po et žiakov do tried, aby bolo možné používať polkruhové usporiadanie školskej triedy na vyu ovaní.

Priestorové usporiadanie, verbálna komunikácia, žiak, u ite , školská trieda.

Vplyv spätnej väzby na výkon v oblasti pracovnej pamäti

Mgr. Daniela Mosková

Katedra psychológie, FiF UK Bratislava, SR

Príspevok predstavuje čiastkové výsledky dizertačnej práce zaoberajúcej sa vplyvom úzkostlivosti na výkon v úlohách zameraných na vybrané kognitívne procesy. Cieľom tejto čiastkovej práce je posúdiť, nakoľko spätá väzba ovplyvní celkový výkon (úspešnosť, reakčný čas a štruktúru chybovosti) v úlohách zameraných na pracovnú pamäť. Súčasťou posudzovania výkonu v predmetných úlohách je aj sledovanie psychofyziologických ukazovateľov a subjektívne hodnotenie nárokov predmetných úloh probandmi.

Pracovná pamäť, spätá väzba, sekundárna úloha, psychofyziologické ukazovatele.

VEGA .1-0497-10

Vybrané psychologické aspekty online spotrebiteľského správania

Mgr. Karol Kováčik

UAP, FSEV UK, Mlynské luhy 4, Bratislava

Spoločnosti komunikujú so svojimi zákazníkmi prostredníctvom rôznych médií. Pred niekoľkými desaťročiami, príchod internetu spôsobil vo svete spotrebiteľského správania revolúciu a narušil pohľad na tradičné komunikačné a reklamné médiá. Masívna globálna sieť medzi sebou prepojených počítačov odzrkadľovala predstavu nového marketingového médium, ktoré radikálne zmenilo spôsob komunikácie medzi spoločnosťami a spotrebiteľmi. Psychologickými aspektami online priestoru predstavujú nové pole pre štúdiá. V tomto novom sociálnom prostredí skúsenosť používateľa ovplyvňujú psychologické okolnosti, ktoré si vyžadujú modifikáciu alebo zavádzanie nových pravidiel týkajúcich sa psychologických odoziev, správania, kognitívnych procesov a emócií. V príspevku, prostredníctvom viacerých štúdií, približujeme psychologické aspekty spotrebiteľského správania pôsobiace na používateľa v online prostredí.

Cyberpriestor, vybrané psychologické aspekty, online spotrebiteľské správanie.

Vývin morálneho usudzovania

Mgr. Lucia Hubinská

Katedra psychológie FFUK, Gondova 2, 814 99 Bratislava

V príspevku prezentujeme získané údaje z prehľadovej štúdie zameranej na zistenie rozdielov v morálnom usudzovaní medzi žiakmi 5. –9. ročníka základnej školy. Výskumné metódy Test morálneho usudzovania a riešenie príbehu o konfliktnej situácii medzi autoritou a dieťaťom sme analyzovali z hľadiska obsahu. V príspevku sa zameriavame na vyhodnotenie použitých metód a porovnanie výsledkov z teoretickými východiskami teórií morálneho vývinu.

Morálny vývin, školský vek, morálne usudzovanie.

Anotace (azeno abecedn)

workshop

Terapie tmou - zážitky a zkušenosti z 50-ti denního pobytu

PhDr. Andrew Urbiš, Mgr. Marek Malš, Mgr. Martin Kupka, Ph.D.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

6.1.2011 - 24.2.2011 absolvoval psycholog a praktikínské medicíny dr. Andrew Urbiš pobyt v absolutní tmě a tichu po dobu 50 dnů v Beskydském rehabilitačním centru eladná. Jde o jediný známý pobyt takového rozsahu u nás. V odborných zahraničních kruzích je tato varianta senzorické a sociální deprivace nazývána jako chamber REST (Restricted Environmental Stimulation Technique/Therapy) a je v různých variacích zkoumána a provozována již více než pět století. V našich odborných kruzích je přesto poměrně neznámá. O něco známější je u nás mezi poušťáky jako tzv. terapie tmou - z německého die Dunkeltherapie, jak ji v Evropě etabloval a pojmenoval stále žijící německý antropolog a psychoterapeut Holger Kalweit. Ten (inspirován 7-týdenní spirituální praxí yangtik tibetských buddhistů) ji začal provozovat v Německu jako týdenní i dvoutýdenní terapeutickou metodu. V zahraničních výzkumech je obvykle provozována v jednodenní variantě. My se však zaměříme na první padesátidenní osobní zkušenost dr. Urbiše, kterého se bude možno v debatě zeptat na cokoli, co bude zájemce o tuto metodu a zkušenosti s ní zajímat. Právě delší pobyty typu chamber REST (1- až 2-týdenní) a jejich vliv na zdraví v jeho bio-psycho-socio-spirituálním rozměru jsou cílem rozjíždějího se výzkumu katedry psychologie FF UP ve spojení s BRC eladná (dr. Urbiš). Pro doplnění ještě uvedeme, že existuje také alternativní (výzkumně neznámá a etnicky) varianta zvaná flotation REST, kdy se jedinec vznáší ve speciálním tanku naplněném teplou, slanou a velmi hustou kapalinou. Tuto metodu rozvíjel a proslavil od 50. let minulého století v experimentální psychologii známý americký vědec John C. Lilly.

Terapie tmou, die Dunkeltherapie, senzorická deprivace, REST, chamber REST, yangtik, bio-psycho-socio-spirituální model zdraví, kvalitativní výzkum.

Využití virtuálního prostředí pro výuku

PhDr. Klára Bendová, Mgr. Šárka Koníková, doc. Ing. Jaroslava Kubátová, Ph.D.

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra psychologie, Katedra romanistiky, Katedra aplikované ekonomie

Příspěvek je zaměřen na moderní a inovativní metody vzdělávání ve virtuálním prostředí. V rámci workshopu nastíníme možnosti výuky ve virtuálním prostředí se zaměřením na 3D platformu Second Life. Autorky sdělí a prakticky ukáží své zkušenosti z realizované výuky formou teambuildingu i metod pro jazykovou výuku. Workshop bude probíhat jak v reálném prostředí, tak v prostředí Second Life a účastníci si tak budou moci přímo sami vyzkoušet možnosti vzdělávání ve virtuálním prostředí. Doporučení: vlastní notebook a Avatar v Second Life (<https://join.secondlife.com/?lang=en-US>), není však podmínkou.

Virtuální prostředí, vzdělávání, Second Life.

Seznam p ísp vk (azeno abecedn)

ÚSTNÍ SD LENÍ

Aktualizovaný Rosenzweig v PFT
Alexithymie a strategie zvládání stresu u lidí závislých na alkoholu
Asymetrie ve vztahu léka e a pacienta
Dialogické jednání v osobnostní pr prav studenta u itelství
Doktorandi: studenti, nebo kolegové?
Doktorandské štúdium psychológie na Slovensku: sú asný stav, perspektívy a možnosti
Integratívne a eklekticke pristupy v psychoterapii
Jak se žije školním psycholog m na Morav
Je rozdiel medzi tým o by sme chceli a naozaj spravíme v zá ažovoh situácii
Kvalita doktorského studia na celé Univerzity Karlov pohledem absolvent - opakovaná
šet ení.
Kyberšikana a psycho-sociální rozm r
Masturbace a masturba ní fantazie eských žen
Medzigenera né rozdiely v motiva nej štruktúre manažérov
Metoda piktogram
M že pralesní medicína (vy)lé it drogovou závislost?
Osobnostní charakteristiky a sociální mobilita
Osobnost u itele v souvislosti se strategiemi zvládání zát žových situací
Perspektivy prožívání gravidity adolescentních matek
PhD existence v eské republice a na Slovensku: p edb žné výsledky z dotazníkového
šet ení
Princípy dynamického testovania inteligencie: spätná väzba a citlivos na pomoc
Projektivní forma metody Kresba lidské postavy - mýty, dojmy, pov ry a fakta
Projevy lhaní v eské republice
P edstavy student psychologie o PHD studiu - p edb žné sd lení s dotazníkového šet ení
Psychologické aspekty výb ru uchaze o službu v ozbrojených silách
Psychologické aspekty svedomia v sociálnom kontexte
Psychologické aspekty v reintergraci mladých bezdomovc
Psychologické souvislosti hlasu a osobnostního r stu
Reflexe student kombinované formy doktorského studijního programu psychologie
Restricted environmental stimulation therapy - Moc tmy
Sexualita uživatel marihuany
Sociálne kompetencie detí predškolského veku vo vz ahu k výchovnému štýlu rodi ov
Souvislosti odkladu školní docházky a rizika specifických poruch u ení
T lo a charakter - zpráva z výzkumné studie
Ud lej si PhD na evropském projektu
Využití grafometrie v psychologické diagnostice
Vývoj kresby v p edškolním v ku
Závislos od nealkoholových psychoaktivních látek a vybrané osobnostné premenné
Zvládací strategie u hrani ních pacient
Životný príbeh ako spôsob zobrazenia profesie školského psychologa

Seznam příspěvků (řazeno abecedně)

PREZENTACE POSTER

- Aspekty životní spokojenosti singles a jejich ověření na škálách
Copingové strategie u chronické bolesti: Tvorba dotazníku DCB 3
Diagnostika sociálních zranění nebo sociální inteligence?
Dynamické testovanie profesijných záujmov: konštrukcia nástroja
Interakce uitel-žák v proměnách primárního vzdělávání
Intuitivně usuzovanie z perspektívy neurofyziológie mozgu
Jsou Slováci temperamentnější nebo se prostě jen „umí projevit“?
Kvalita života adolescentov s onkologickým ochorením v podmienkach SR
Kvalita života a emocionálne prežívanie u onkologických pacientok
Kyberšikana jako společenský problém
Mediovaná učebná skúsenosť u detí zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia
Možnosti a úskalí veřejného mínění v digitálním světě
Napätie/pokoj a reakcie na stres ako kľúčové oblasti dotazníka GPOP
Päťstunská péča u dospievajúcich
Preventure - sú naozaj zkušenosť a ověření efektivity metodiky v praxi
Prínos naturalistického prístupu a RPD modelu do oblasti rozhodovania
Psychofyziologické koreláty vo využití v automobilovom priemysle
Psychologie na cestě k Marsu
Sebakontrola a agresívne správanie palestínskych adolescentov pochádzajúcich z rodín s uväzneným členom
Srovnání českých a romských dětí v oblasti řešení progresivních matric
Stratégie zvládania stresu v pomáhajúcich profesiách
Súvis piatich osobnostných faktorov s Hollandovými RIASEC typmi
Tvorba a ověření nástrojů pro zjišťování úrovně sociálních dovedností a zdatnosti při voľbě povolania
Vplyv priestorového usporiadania školskej triedy na verbálnu komunikáciu žiaka s učiteľom
Vplyv spätnej väzby na výkon v oblasti pracovnej pamäti
Vybrané psychologické aspekty online spotrebiteľského správania
Vývin morálneho usudzovania

WORKSHOPY

- Terapie tmou - zážitky a zkušenosť z 50-ti denného pobytu
Využití virtuálního prostředí pro výuku

Seznam p ísp vk (azeno abecedn)

Bab - Kon	Kov - Pol	Pos - Zow
Babincová, D.	Ková , K.	Pospíšil, R.
Badošek, R.	Královi ová, A.	Procházka, R.
Bariekszahyová, T.	Krninský, L.	Rendl, M.
Barinková, K.	Kubátová, J.	Rucká, S.
Belovi ová, S.	Ku era, D.	ehan, V.
Bendová, K.	Kucharská, A.	Sarmány -Schuller, I.
Blaho, R.	Kupka, M.	Schöffelová, M.
Brabcová, D.	Laputková, Z.	Skasková, P.
Bratská, M.	Lekárova, L.	Smékalová, E.
Brezina, I.	Lovasová, V.	Smetá ková, I.
Brožek, T.	Lovaš, L.	Soláriková, P.
Bruncková, M.	Maierová, E.	Stehlík, M.
Cakirpaloglu, P.	Mal š, M.	Stolinská, D.
Cakirpaloglu, S.	Marek, J.	Stuchlíková, I.
Csémy , L.	Mareš, J.	Šafr, J.
áp, D.	Marton ik, M.	Šeflová, P.
ema, V.	Mazehóová, Y.	Šerý, M.
Dolejš, M.	Mesárošová, M.	Šmahaj, J.
Doležalová-Hrouzková, A.	Mikulajová, M.	Špajdel, M.
Dörnhöferová, R.	Miovský, M.	Š astná, L.
Endrödiová, L.	Moska ová, D.	Tavel, P.
Fero, M.	Myna íková, L.	Tichotová, L.
Francová, V.	Nakládalová, P.	Túnyiová, M.
Franke, H.	Neusar, A.	Urbiš, A.
Haviger, J.	N me ková, Z.	Václavíková, I.
Havigerová, J.	Nohavová, A.	Vágnerová, M.
Hubinská, L.	Nota, J.	Va ová, M.
Charvát, M.	O enášová, L.	Vavricová, M.
Ježek, S.	O enášková, V.	Vavrinský, E.
Kamhalová, I.	Páchová, A.	Vendel, Š.
Kavenská, V.	Pa ízková, O.	Vinokhodova, A. G.
Kiczková, B.	Polá ková	Weiss, P.
Kolátorová, P.	Šolcová, I.	Zaool, L.
Koní ková, Š.	Pol áková, Z.	Zimmel, F.
		Zowadová, I.

MEZINÁRODNÍ PSYCHOLOGICKÉ DNY

04.–05. 4. 2011 Olomouc

editelka sout ě:

PhDr. So a Lemrová, Ph.D.

P edseda poroty:

Doc. PhDr. Zbyn k Vybíral, Ph.D.

lenové poroty (azeno abecedn):

Bc. Karolína Barinková

Doc. PhDr. Mária Bratská, CSc.

Mgr. Daniel Dostál

PhDr. ubor Pilárik, Ph.D.

Doc. PhDr. Judita Stempelová

Mgr. en k Šašinka

PhDr. Pavel Uhlá

Mgr. Michaela Va ová

PROGRAM STUDENTSKÝCH PSYCHOLOGYCKÝCH DN 04. 04. 2011

9:00–9:15

CENTAURUS

Slavnostní zahájení konference

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.
Doc. PhDr. Jiří Lach, Ph.D., M.A.
Prof. RNDr. Miroslav Mašlá, CSc.
Doc. PhDr. Vladimír Čechan

9:20–9:30

ANDROMEDA

Slavnostní zahájení soutěže

PhDr. Soňa Lemrová, Ph.D.
Doc. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.

9:30–10:30

ANDROMEDA

Červená karkulka: kdo je to, ten vlk?

Táborská, L.

Jeden svít nestáří - sociálne interakcie v kontextu hromadných online hier na hrdinov (MMORPG)

Remiar, J.

10:30–10:45

ATRIUM

Coffeebreak

10:45–12:00

ANDROMEDA

Spokojnosť s telom a predstavy o ideálnej postave u rómskych a nerómskych detí mladšieho školského veku

Kiššová, A.

Vliv červené barvy a situace ního kontextu na posuzování lidí v červeném oblečení

Linhartová, P.

Genderové rozdíly v rozpoznávání pravého a falešného úsměvu

Záliš, L.

12:00–13:00 OB D

13:00–14:30 ANDROMEDA

Faktory ovlivňující vývoj sourozeneckého vztahu z pohledu zdravého sourozence dítěte s postižením

Soukupová, M.

Hranie po íta ových hier vo vz ahu k dimenziám osobnosti

Gren íková, E.

Dispozi ný optimizmus/pesimizmus ako mediátor averzie vo i riziku v procese rozhodovanie

Grežo, M.

14:30–14:45 ATRIUM

Coffeebreak

14:45–16:45 ANDROMEDA

Faktory jazyka v procesu vnímání zvuku

Homolová, P., Pa ízek, P.

Psychologické aspekty veštekých predpovedí budúcnosti

Bukvajová, V.

Prevládajúca nálada adolescentov v kontexte rodiny

Kirchnerová, L.

Vliv konformity na posuzování tvá í osob opa ného pohlaví

Ková ová, S., Valenta, M.

PROGRAM STUDENTSKÝCH PSYCHOLOGYCKÝCH DN 05. 04. 2011

9:00–10:30

ANDROMEDA

**Ke mysleniu chýbaj zdroje - analýza analytického a
vh adového myslenia prostrednictvom riešenia problémov**

Marko, M.

Aspekty neuvedomovanej percepcie v procese rozhodovania

Košíková, K.

Atraktivita

Šrámková, L.

10:30–10:45

ATRIUM

Coffeebreak

10:45–12:30

ANDROMEDA

**Vžití fuzzy matematiky pro vyhodnocování psychologických
dat**

Stoklasa, J.

**P sobení fyzické atraktivity na p isuzování vlastností
druhého a vnímání jeho in**

Haubertová, D.

**Subjektívna psychická pohoda a sebehodnotenie v ranej
starobe**

Luká ová, A.

12:30–13:30

OB D

13:30–15:00

ANDROMEDA

Porada poroty

15:00 - 15:30

ANDROMEDA

Slavnostní ukon ení konference a vyhlášení výsledk sout ží

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

PhDr. So a Lemrová, Ph.D.

Mgr. Aleš Neusar

Doc. PhDr. Zbyn k Vybíral, Ph.D.

Anotace (azeno abecedn)

sout žních p ísp vk

Aspekty neuvedomovanej percepce v procese rozhodovania

Katarína Košíková

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva,
Katedra psychologických vied

Práca po na rtnutí teoretických výskumných východísk prináša výsledky experimentálneho výskumu realizovaného na súbore vysokoškolských študentov ($n=34$). Výskumným problémom bolo zistiť, či môže sublimálna prezentácia podnetu ovplyvniť preferenciu tohto predmetu a jeho následné hodnotenie a to v dvoch experimentálnych podmienkach (s predmetom a predmetom asociovaným s pozitívnym výrazom tváre). Účelom práce bolo v rámci výskumu overiť postup pri zisťovaní neuvedomenej percepce ako aj zistiť vhodnosť použitých sublimálne prezentovaných podnetov. Výsledky výskumu ukazujú, že ani v jednej z experimentálnych štúdií nedošlo k zmene preferencie a ani zmene hodnotenia sublimálne prezentovaného podnetu. Tieto výsledky môžeme pravdepodobne pripísať intervenujúcej premennej farebnosť pohárov, ktorá vystupovala do popredia viac ako štruktúra predmetu. Výsledky naznačujú aj to, že preferencia farby sa u účastníkov nemení vplyvom primingu a práve tento jav pravdepodobne zohral kľúčovú úlohu vo výsledkoch.

Neuvedomená percepčia; neuvedomené emócie; rozhodovanie; sublimálne prezentovanie podnetu.

Atraktivita

Lenka Šrámková

Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

Jelikož je atraktivita často diskutovaným témom, tato práce se jí zabývá jakožto fenoménem sociální psychologie, především jejím vlivem při sociálním kontaktu. Cílem teoretické části bylo zpřístupnit toto téma v českém jazyce. Výzkumná část práce zjišťuje podstaty iadvaceti portrétových fotografií (12 mužů a 12 žen) podle vnímané atraktivity a porovnává je v ryhodnosti a vztah mezi těmito dvěma komponentami. Respondenti byli muži, 20 – 35 let, budoucí policisté, kteří portrétované subjekty osobně neznali. Výsledky ukázaly korelaci mezi percipovanou atraktivitou a porovnávající v ryhodností ($r = 0,538$ pro muže a $r = 0,668$ pro ženy). Toto zjištění je však především podkladem pro plánovaný výzkum vlivu fyzické atraktivity na jeho posouzení a ohodnocení jinými lidmi.

Atraktivita, v ryhodnost, fyzická a osobní atraktivita, policie, tvář e.

červená karkulka: kdo je to, ten vlk?

Lucie Táborská

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická Fakulta, Katedra psychologie

Bakalářská práce „Červená Karkulka – kdo je to, ten vlk?“ se venuje celosvetovo známé pohádce O Červené Karkulce. Práce sestává ze tří základních částí. V úvodní z nich autorka pojednává o historickém pozadí vývoje pohádky. Nejprve jsou zminovány puvodní orální verze známé z celého území Evropy i jiných částí sveta (Asie, Afrika). Pro západní kulturu jsou však nejdůležitější literárne zaznamenané príbehy v podání Charlese Perraulta a bratří Grimmů. Druhá část se zameruje na význam a interpretaci postavy Vlka v príbehu. Hlavního antagonistu lze vnímat jakožto maskulinní postavu (typ svudníka, temná strana otcovské postavy, agresivní mužství), nebo jako postavu femininní (matka, babicka, Velká matka). Oba přístupy mají nezanedbatelný počet zástupců, o jejichž stručný přehled se autorka pokouší. Závěrečná sekce práce poskytuje náhled na dva základní přístupy k interpretaci pohádky – přístup vnímající příběh jako „varovný“ a druhý, považující ho za příběh „iniciací“. Zatímco v prvním případě má pohádka deti varovat před nebezpečnostm a ukazovat správnou cestu, druhý vnímá v příběhu zachycení procesu, jímž musí projít každá mladá dívka v průběhu svého dospívání. Závěrečná kapitola této části je venována méně rozšířeným přístupům k výkladu, jako je například sociálně – historický či solární/lunární přístup.

Folkloristika; Červená Karkulka; maskulinita; femininita; interpretace; vývojová rizika.

Dispoziční optimismus/pesimismus ako mediátor averzie vo i riziku v procese rozhodovanie

Matúš Grežo

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, Katedra psychologických vied

Cieľom práce bolo skúmať vplyv osobnostnej úrovne dispozičného optimismus/pesimismus a incidentálnych emócií na averziu vo i riziku v procese rozhodovania. Zaujímalo nás, ktorý zo spomínaných faktorov je v postavení dominantného mediátora vzťahom na averziu vo i riziku. Participanti (n=106) medzisubjektového experimentálneho plánu boli náhodným výberom rozdelení do štyroch skupín. Z výsledkov vyplýva, že ako optimizmus, tak i negatívne afektívne stavy znižujú averziu vo i riziku. Naopak pesimismus a pozitívna nálada vedú k vyššej averzii vo i riziku v rozhodovacom procese. Taktiež sa ukázalo, že pokiaľ bol vzťah medzi týmito faktormi inkongruentný, dispozičný optimizmus/pesimismus zohrával dominantnejšiu rolu k averzii vo i riziku v procese rozhodovania.

Dispozičný optimizmus/pesimismus; incidentálne emócie; averzia vo i riziku.

Faktory jazyka v procesu vnímání zvuku

Pavla Homolová, Pavel Pařízek

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

Cílem výzkumu je experimentálně ověřit, že lidské vnímání některých zvuků souvisí s rodným jazykem (jako součást obecnější otázky jazykové relativity). Výzkum vychází z předpokladu, že některé běžné zvuky fixované v jazyce pomocí citoslovců (haf, m au apod.) jsou vnímány mluvčími různých jazyků stejně, v závislosti na podobě citoslovců jejich jazyka. Hypotéza byla testována pomocí srovnání hodnocení přesnosti reprodukce 12 nahrávek zvuků od mluvčích různých jazyků. Byly zařazeny dvě skupiny zvuků, zvuky původní (předpoklad silné fixovanosti v jazyce) a zvuky umělé (předpoklad slabé fixovanosti v jazyce). Výzkumný vzorek byl tvořen 62 českými studenty (průměrný věk 24 let). Na základě analýzy dat bylo zjištěno, že čeští označovali v průměru jako nejpřesnější reprodukce českých mluvčích, jako nejméně přesné reprodukce maďarských mluvčích. Tento vztah nebyl nalezen u nahrávek umělých zvuků. Obě tato zjištění jsou v souladu s výzkumnou hypotézou a naznačují, že mluvčí stejného jazyka slyší některé zvuky jinak, než mluvčí jiného jazyka. Pro jednoznačný závěr by však bylo nutné opakovat navržený design na větším a reprezentativněji zastoupeném vzorku, případně otestovat předpoklad pomocí alternativních výzkumných plánů.

Jazyková relativita; zvukové vnímání; citoslovce; Sapir-Whorfova hypotéza; psycholingvistika; jazyk a kognice.

Faktory ovlivňující vývoj sourozeneckého vztahu z pohledu zdravého sourozence dítěte s postižením

Marie Soukupová

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra psychologie

Tato práce se zabývá percepcí sourozeneckého vztahu z pohledu zdravého sourozence dítěte s mentálním postižením. První část této práce pojednává o sourozeneckém vztahu jako součásti systému rodiny, upozorňuje na specifika tohoto vztahu. Dále se věnuje sourozeneckému vztahu v jeho vývoji, s tím, že upozorňuje na možné problematické okamžiky, obtížné situace a pocity, které provázejí sourozenecký vztah a na které ve svých výpovědích upozornili samotní sourozenci. V empirické části je prezentována kvalitativní analýza dat, která byla získána od 7 informantů metodou semistrukturovaného interview. Cílem práce bylo odhalit faktory, které podporují či narušují sourozenecký vztah z pohledu zdravých sourozenců. Výsledky prokázaly tyto vlivy: významné působení rodičů, vliv přátel, rodiny, společnosti a dostatek komunikace se sourozencem s postižením, a také svítající podpory, který zahrnuje přístup k informacím, podpůrným programům. Svou roli sehrává pro ně také sourozence i víra v Boha, životní prostor, volnost a prostor pro sebe. Tyto faktory mohou být nápomocné rodičům i samotným sourozencům, pomáhajícím pracovníkům, mohou být i inspirací pro podpůrné programy pro sourozence.

G

Genderové rozdíly v rozpoznávání pravého a falešného úsmvu

Ladislav Zálíš

Masarykova Univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií

Evoluční teorie předpokládá, že ženy lépe rozpoznávají výrazy jednotlivých emocí v tváři a jsou obecně citlivější k neverbálním signálům. Náš výzkum se zabývá úspěšností v rozpoznávání pravého a falešného úsmvu na základě genderových rozdílů. Předpokládali jsme, že ženy dokážou pravý a falešný úsmv rozpoznat úspěšněji než muži. Respondenti shlédli sérii 20 krátkých videosekvencí, na nichž bylo 10 lidí s pravým úsmvem a 10 lidí s falešným úsmvem. Po zhlédnutí každého videa účastníci zaznamenali, zda tento úsmv považují za pravý či falešný. Dále odpovídali na doplňující otázky týkající se odhadu své vlastní úspěšnosti, úspěšnosti v závislosti na genderu a uvedli aspekty úsmvu, na které se při posuzování o pravosti úsmvu zaměřovali. Z výsledků vyplynulo, že ženy jsou v porovnání s muži úspěšnější v rozpoznání pravosti úsmvu. Ženy byly také ve srovnání s muži i sebevdomácejší v odhadu svých schopností.

Pravost úsmvu; genderové rozdíly; výrazy tváře; vnímání emocí.

H

Hranie počítačových hier vo vzťahu k dimenziám osobnosti

Eva Grenčíková

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra psychológie

Práca sa zaoberá problematikou hrania počítačových hier a možných súvislostí prejavujúcich sa v jednotlivých dimenziách osobnosti. V teoretických východiskách poukazuje na možný vplyv informačných médií na agresivitu a prezentuje doterajšie teórie, ktoré predpokladajú súvislosť medzi hraním počítačových hier a agresívnym správaním hráča. Práca podáva základné informácie o klasifikácii jednotlivých typov počítačových hier. Výskum bol realizovaný na vzorke vysokoškolských študentov, ktorí hrajú počítačové hry a na porovnávacej vzorke študentov, ktorí hry nehrajú. Na zber údajov bol použitý dotazník vlastnej konštrukcie a Freiburský osobnostný dotazník, zameraný na 12 osobnostných dimenzií: nervozitu, spontánnu agresivitu, depresivitu, vzrušivosť, družnosť, miernosť, reaktívnu agresivitu, zdržanlivosť, otvorenosť, extrovertovanosť, emocionálnu labilitu a maskulinitu. Získali sa základné informácie o hráčoch počítačových hier, rozdiely medzi hráčmi a nehráčmi v jednotlivých osobnostných dimenziách a súvislosť medzi osobnostnými dimenziami a dĺžkou času tráveného hraním. Korelačná analýza preukázala negatívnu stredne tesnú súvislosť medzi dĺžkou času hrania a družnosťou, menej tesnú vzťahy dĺžky času boli identifikované k depresíve a emocionálnej labilitate. Významné rozdiely medzi hráčmi a nehráčmi sa zistili vo vzrušivosti, družnosti a extrovertovanosti.

Hranie PC hier; osobnostné vlastnosti; agresivita; vysokoškoláci.

Jeden sv t nestá í - sociálne interakcie v kontextu hromadných online hier na hrdinov (MMORPG)

Jakub Remiar

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra psychológie

Práca sa zaoberá problematikou sociálnej interakcie v kontexte masových online hier na hrdinov. Opisuje ich vznik a prechod do herného priemyslu. alej objas uje komplexnú hernú mechaniku v jej sociálnom kontexte s dôrazom na komunikáciu medzi hrá mi. Následne prináša výsledky kvalitatívneho aj kvantitatívneho výskumu a ich interpretáciu. Na základe demografických údajov približuje iastkový profil hrá ov týchto hier, informuje o motívoch, ktoré ich viedli k tejto hre, analyzuje ich výpovede o hre. alej práca poskytuje všeobecný poh ad na problematiku medzi udských vz ahov v hernom prostredí na konkrétnom serveri, objas uje ich nadobudnutie a možné pretrvávajúce v reálnom živote. Pod a zistených výsledkov sú MMORPG vyhovujúcim prostredím na tvorbu vz ahov, pri om vo výskume vypovedalo až 49,87 % hrá ov, že sa so svojimi priate mi z herného servera stretáva aj v reálnom živote.

Masové online hry na hrdinov (MMORPG); sociálne interakcie; po íta ové hry; medzi udské vz ahy.

Ke mysleniu chýbaj zdroje - analýza analytického a v h adového myslenia prostredníctvom riešenia problémov

Martin Marko

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra psychológie

Napriek intenzívnej snahe povaha udského myslenia ostáva záhadou. Táto skuto nos nás dovedla k vzniku predkladaného projektu, ktorého ambíciou je prispie svojim kúskom do celkovej mozaiky poznania. Naša práca zah a teoretickú analýzu pojmov, relevantných k porozumeniu formám analytického a v h adového myslenia. V praktickej ásti medzi týmito formami h adáme diferencie prostredníctvom prístupu riešenia problémov. Tieto rozdielnosti skúmame na rozhraní kognitívnych zdrojov, ktoré myslenie využíva, a to metódami kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi. Ide o konštrukty kognitívnych funkcií, štruktúr a fluidnej inteligencie, pre ktorých skúmanie sme navrhli softvérové metódy. Porovnaním týchto konštruktov s formami myslenia, operacionalizovanými rozmanitými problémami, sme dospeli k výsledku, ktorý nazna uje existenciu rozdielov medzi analytickým a v h adovým myslením. Projekt má teda teoretické implikácie pre problematiku myslenia, vedie nás k úvahám, ktoré inšpirujú alšie výskumy. Ak by ich výsledky hovorili v prospech našich zistení a interpretácií, hodnota výskumu by nadobudla aj praktický význam.

Vh ad; analytické myslenie; riešenie problémov; kognitívne funkcie; fluidná inteligencia; kognitívne štruktúry; pracovný priestor myslenia.

P

Prevládajúca nálada adolescentov v kontexte rodiny

Linda Kirchnerová

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, Katedra psychológie

Výskum sa zaoberá problematikou prevládajúcich nálad adolescentov z rôznych typov rodín a ich spôsobom vyrovnávania sa so smutnou náladou. Práca je zložená z dvoch častí. V prvej, teoretickej časti sa snažíme priblížiť problematiku rodiny a foriem spolužitia. Venujeme sa bližšie obdobiu adolescencie, náladám a emocionalite mladistvých. Praktickú časť našej práce venujeme nami realizovanému výskumu a interpretácii získaných údajov. Ako metódu skúmania sme zvolili dotazník, ktorý bol zameraný na skúmanie prevládajúcej nálady respondentov a zistenie spôsobov zvládania smútku. Zistenia sme zhrnuli v tejto časti práce.

Rodina; typy rodín; adolescencia; nálada.

P

Psychologické aspekty veštekých predpovedí budúcnosti

Veronika Bukvájová

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, Katedra psychológie

Práca je zameraná na skúmanie postojev vysokoškolských študentov k riešeniu problémových situácií prostredníctvom psychológa na jednej strane a prostredníctvom výkladu z kariet na strane druhej. Po teoretickom rozpracovaní podstaty veštekých predpovedí a hľadání paralely medzi psychologickou intervenciou a pomocou zo strany loveka vykladajúceho karty, sú prezentované výsledky výskumu realizovaného na vzorke vysokoškolských študentov (N=140). Na zisťovanie postoja k danej téme bol použitý dotazník vlastnej konštrukcie, v kombinácii s modifikovanou verziou Testu sémantického výberu (autor: V. Doležal), ktorý slúžil na určenie afektívnej zložky postoja. Z výsledkov výskumu vyplynulo, že postoj k riešeniu problémov prostredníctvom výkladu z kariet sa líši podľa osobnej skúsenosti probandov. Naopak, študenti vyjadrili dôveru v intervenciu psychológa v problémovej situácii, bez ohľadu na vlastnú praktickú skúsenosť.

Veštenie; tarotové karty; psychológ; vysokoškoláci.

P

Posobení fyzické atraktivity na posuzování vlastností druhého a vnímání jeho

Daniela Haubertová

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

Práce se zaměřuje na posuzování osobnostních vlastností na základě fyzické atraktivity, a to za použití fotografie atraktivní tváře a její méně atraktivní varianty upravené v editoru. První část práce se zaměřuje na to, co lze na dané téma vyhledat v literatuře, druhá část se potom věnuje experimentu, v němž mohli respondenti na základě atraktivní i neatraktivní fotografie a k ní příslušného krátkého příběhu posoudit povahové vlastnosti této osoby z obrázku. Prostednictvím statistického zpracování dat bylo ověřováno, zda má fyzická atraktivita vliv na posuzování kladnějšího hodnocení než je tomu u méně atraktivní verze fotografie.

Spokojnosť s telom a predstavy o ideálnej postave u rómskych a nerómských detí mladšieho školského veku

Anna Kiššová

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta,
Katedra psychológie

V práci sa zaoberáme problematikou vnímania tela u 167 detí mladšieho školského veku. Cieľom bolo porovnať názory rómskych a nerómskych detí s ohľadom na medzirodové rozdiely. Zamerali sme sa na zisťovanie stavu spokojnosti/nespokojnosti s postavou ako i na nespokojnosť s postavou v súvislosti s BMI. Skúmali sme aj to, či u detí existujú rozdiely v predstavách o ideálnej postave pre dieťa, chlapca, dospelú ženu a dospelého muža. Použitou metódou bola Technika siluety postáv. Na overovanie hypotéz bola použitá analýza rozptylu ANOVA 2x2. Výsledky výskumu sľahali potvrdili predpokladané: zaznamenaný bol výskyt nespokojnosti s vlastným telom u rómskych a nerómskych detí. U Rómov sa nespokojnosť prejavovala v túžbe po silnejšej postave; u Nerómov, naopak, v túžbe po štíhlejšej postave. Medzirodové rozdiely v tomto kontexte neboli významné. Ideálnu postavu chlapca si dievčatá predstavujú ako významne štíhlejšiu než chlapci; rómske deti vybrali v tomto prípade za ideál štíhlejšiu postavu ako deti nerómske. Za ideálnu dievčenskú postavu dievčatá považujú štíhlejšiu postavu než chlapci; rómske deti preferujú postavu štíhlejšiu než deti nerómske. Ideálnu postavu dospeléj ženy vidia nerómski chlapci a rómske dievčatá ako silnejšiu než rómski chlapci a nerómske dievčatá. Za ideálnu postavu muža volili chlapci mohutnejšiu postavu než dievčatá. Medzi rómskymi a nerómskymi deťmi v tomto prípade rozdiely zaznamenané neboli.

Spokojnosť /nespokojnosť s postavou; predstavy o ideálnej postave pre chlapca; dievča; dospelú ženu a dospelého muža.

S

Subjektívna psychická pohoda a sebahodnotenie v ranej starobe

Agnesa Luká ová

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Filozofická fakulta, Katedra psychológie

Práca bola zameraná na vymedzenie vzájomného vzáhu medzi subjektívnou a psychickou pohodou a ich vzáhu k sebahodnoteniu. Údaje boli získané od 83 respondentov v období ranej staroby, vekovým priemerom 66,22 rokov a 62% zastúpením žien vo vzorke. Na potvrdenie hypotéz boli využité korelácie, lineárna a mnohonásobná lineárna regresia, a parametrické testy. Bol zistený štatisticky významný vzáuh medzi psychickou pohodou a zlokami subjektívnej pohody (votná spokojnosť, pozitívny a negatívny afekt). Signifikantný vzáuh bol dokázaný aj medzi sebahodnotením, psychickou pohodou a zlokami subjektívnej pohody. Z demografických premenných bol zistený vzáuh len medzi zamestnanosťou a sebahodnotením, v prospech vyššieho sebahodnotenia u zamestnaných seniorov. U ostatných demografických premenných nebol zistený vzáuh ani k jednotlivým typom pohôd, ani sebahodnoteniu. Výskum doplnila kvalitatívna analýza odpovedí na otvorené otázky a výroky, ktoré preukázali významnosť vybraných oblastí subjektívnej (spokojnosti so špecifickými oblasťami) a psychickej pohody (zvládanie environmentálnych nárokov) a nepotvrdila vplyv niektorých zlokov (autonómia, sebaaprijatie).

Subjektívna pohoda, psychická pohoda, sebahodnotenie, raná staroba.

V

Vliv vněrné barvy a situačního kontextu na posuzování lidí v vněrném oblečení

Pavla Linhartová

Masarykova Univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií

Zkoumali jsme vliv vněrné barvy oblečení a situačního kontextu na utváření dojmu o člověku. Zjistovali jsme míru dojmu agresivity a serióznosti, kterou lidé v vněrném oblečení působí na druhé lidi ve srovnání s lidmi oblečenými ve světlých barvách. Součástí jsme zjistovali vliv a význam kontextu agresivity a serióznosti na utváření příslušného dojmu. Výzkumu se zúčastnilo 476 studentů gymnázií, kteří posuzovali osoby na fotografii v různých barvách oblečení a v různých kontextech. Výsledky ukázaly, že lidé v oblečení vněrné barvy jsou hodnoceni jako agresivnější i serióznější než lidé v oblečení světlé barvy. Tyto dojmy jsou umocněny příslušným kontextem, agresivním pro agresivitu, seriózním pro serióznost. Dále jsme zjistili, že muži jsou hodnoceni jako agresivnější a ženy jako serióznější. Zvláště významným zjištěním je zásadní význam kontextu na utváření dojmu. Především navozený situační kontext může výrazně ovlivnit výsledky výzkumu vněrné barvy a jejího vlivu na dojem.

Vliv konformity na posuzování tváří osob opačného pohlaví

Stanislava Kováčová, Martin Valenta

Masarykova Univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Psychologický ústav

Práce uvádí výsledky experimentu zkoumajícího vliv konformity na posuzování tváří osob opačného pohlaví. Výzkumný vzorek tvořilo 186 probandů v kontrolní skupině a 35 probandů v experimentální. Jejich věk se pohyboval v rozmezí 19-26 let. Na základě předchozích výzkumů jsme zformulovali hypotézu o ovlivnitelnosti lidí dostupnými informacemi při hodnocení portrétů, stejně tak jako hypotézu o rozdílech v konformitě mezi muži a ženami. Předpokládali jsme jejich ovlivnitelnost a mezipohlavní rozdílnost. Statistická analýza v obou případech významné rozdíly nepotvrdila.

Konformita; sociální tlak; crutchfieldovo paradigma; specifický podnětový materiál; mezipohlavní rozdíly.

Využití fuzzy matematiky pro vyhodnocování psychologických dat

Jan Stoklasa

Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra psychologie

Psychologická diagnostika je základem činnosti psychologa. Jde o proces systematického sbírání relevantních informací s využitím klinických i testových metod, jejich interpretaci a následné vyvození závěrů. Při tomto procesu jsou kladeny vysoké nároky nejen na odbornost psychologa, ale také na jeho pozornost a schopnost práce s velkým množstvím dat. Nezanedbatelné jsou také časové nároky na tuto činnost. Je jistě žádoucí vytvořit systém, který sníží riziko chybovosti v rámci tohoto procesu, zrychlí jej a usnadní psychologovi práci tím, že operace, které s daty provádí a které je schopen slovně popsat, udělá za něj. Náš příspěvek popisuje možnosti využití jazykově orientovaného fuzzy modelování při analýze a vyhodnocování psychologických dat. Tento moderní matematický přístup nabízí dvě paralelní úrovně popisu: (1) jazykovou, která je nám, psychologům, dobře srozumitelná, protože odpovídá prostému slovnímu popisu modelovaného systému a (2) matematicko-výpočetní, s níž pracuje počítač. Příspěvek mapuje možnosti využití tohoto přístupu pro transfer psychodiagnostických znalostí, výzkumné účely i pro nalezení nových souvislostí a diagnostických pravidel přímo z dat. Praktická část příspěvku je zaměřena na vytvoření nástroje pro rozpoznání přítomnosti konverzních příznaků (příznaky odpovídající diagnostickým kategoriím F44.4 – F44.7 dle MKN10) na základě výstupů psychodiagnostické metody MMPI-2. S využitím jazykově definovaných pravidel pro přípustné hodnoty sedmi validizačních škál MMPI-2 je nejprve posouzena validita protokolu. Následně je rozhodnuto, zda protokol „na první pohled“ vypadá, že by konverzní příznaky mohly být přítomny (vhodnost dat). I tento krok je popsán jazykovými pravidly, která jsou následně převedena do exaktní podoby s využitím aparátu fuzzy modelování. V poslední fázi je pak posouzen vzájemný vztah t-skóru 3 klinických škál tvořících tzv. „neurotickou triádu“ (škály deprese, konverzní hysterie a hypochondrie) – zejména posuzujeme, je-li přítomno tzv. „konverzní V“. Na základě expertem definovaných pravidel (modelovanýchází fuzzy pravidel) popisujících vztahy mezi úrovní validity protokolu, jeho vhodností a zetelností konverzního V, je nakonec rozhodnuto, jsou-li konverzní příznaky přítomny. Navržený model pro podporu rozhodování založený na psychologov expertní znalosti a prověřený na 251 MMPI-2 protokolech je implementován v programu Excel. Výsledky jsou poskytovány v přehledné a snadno srozumitelné podobě.

Psychodiagnostika, MMPI-2, disociativní poruchy motoriky a citlivosti, jazykově orientované fuzzy modelování.

Seznam soutěžních příspěvků (řazeno abecedně)

SOUTĚŽNÍ PŘÍSPĚVKY

Aspekty nevedomovanéj percepcie v procese rozhodovania

Atraktivita

červená karkulka: kdo je to, ten vlk?

Dispoziční optimizmus/pesimizmus ako mediátor averzie vo riziku v procese rozhodovanie

Faktory jazyka v procesu vnímání zvuku

Faktory ovlivňující vývoj sourozeneckého vztahu z pohledu zdravého sourozence dítěte s postižením

Genderové rozdíly v rozpoznávání pravého a falešného úsměvu

Hranie počítačových hier vo vzťahu k dimenziám osobnosti

Jeden svet nestačí - sociálne interakcie v kontextu hromadných online hier na hraninách (MMORPG)

Keď mysleniu chýbajú zdroje - analýza analytického a vhodového myslenia prostredníctvom riešenia problémov

Prevládajúca nálada adolescentov v kontexte rodiny

Psychologické aspekty veštekých predpovedí budúcnosti

Posobení fyzické atraktivity na posuzování vlastností druhého a vnímání jeho úsměvu

Spokojnosť s telom a predstavy o ideálnej postave u rómskych a nerómskych detí mladšieho školského veku

Subjektívna psychická pohoda a sebehodnotenie v ranej starobe

Vliv černej barvy a situačného kontextu na posuzování lidí v černej oblečení

Vliv konformity na posuzování tváří osob opačného pohlaví

Využití fuzzy matematiky pro vyhodnocování psychologických dat

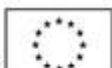
Seznam soutěžících (azeno abecedn)

Buk - Zál

Bukvajová, V.
Grenčíková, E.
Grežo, M.
Haubertová, D.
Homolová, P.
Kirchnerová, L.
Linhartová, P.
Lukášová, A.
Marko, M.
Kiššová, A.
Košíková, K.
Kovářová, S.
Pařízek, P.
Remiar, J.
Soukupová, M.
Stoklasa, J.
Šrámková, L.
Táborská, L.
Valenta, M.
Záliš, L.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Bulletin abstrakt

PhD existence

esko - slovenská psychologická konference (nejen) o doktorandech a pro doktorandy

Tato publikace neprošla jazykovou úpravou.

Za jazykovou a obsahovou stránku anotací a názvů příspěvků odpovídají autoři.

V roce 2011 jako úvodovou publikaci vydali

Univerzita Palackého v Olomouci

Vydavatelství UP

Odpovědní redaktori

PhDr. Eva Maierová

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Editoři

PhDr. Martin Dolejš, Ph.D.

Mgr. Miroslav Charvát, Ph.D.

PhDr. Klára Bendová

PhDr. Eva Maierová

Mgr. Aleš Neusar

Grafický design a sazba

Kateřina Manková

ISBN: 978-80-244-2734-8

www.vzkas.upol.cz

www.psych.upol.cz

Vydání první

Náklad 250 kusů

Neprodejné

